

Inter multa, quae in Tridentina Synodo sub Pio iij. Sum de
 Matrimonij sacro ageretur, in cōtrouersiam consultationēq;
 Venerunt, questio illa deū cōtrouersa fuit ac disputata
 multum q; Pater conady tenuit de matrimonijs clandestinis,
 leg; filio; familias, quae absq; consensu parentum sunt
 possēt ne ecc^a. utraq; irrita redere et nulla, siue perso-
 na; illegitimando inhabilesq; redendas ad sic cōtrahendū,
 uel cōsensum annullando, uel modo alio, Et an id
 ecc^a. facere, expediret. constat. n. impuris, si expe-
 dit aut necessum est, ecc^a. id posse, quando deus minime
 deficiat in necessarijs. Sequet̄ ē, si ecc^a. id pot. posse
 q; expedit, cum neq; abundet in superfluis.

Traduntur impuris has q. et disputantur Theologi, quos
 vocant minores, quorū duos t̄m negant ecc^a. posse, ce-
 teris affirmantibus, expediret ne abiqui dubitarent, prae-
 t̄ et iudicio synodi reliquerunt. Latum uero cōcilij
 centum triginta septem utrumq; afferunt et ecc^a. posse
 et expedire, quinquag. uero et septem negant dicentes
 aut ecc^a. non posse aut nō expedire, licet ecc^a. posse
 pauci aucti sum; negare.

Et licet multa uariaq; super his dicta, scripta, et praes-
 mandata sunt, mihi etiam uisum est, ex his quae cogitavi
 legi et audiri, non nihil super eisdem q. scribere, et mea,
 quae semper fuit sententia, aperire, amplius q; exponere.
 Status ip̄i questionis hic est. clandestinē cōtrahere matrimo-
 nium et filijs ē familias absq; cōsensu parentum, est habitum;

fuit qd semper in ecc.^a impedi^m prohibens, et sic perpetuo
inhibitum, an igitur ecc.^a eadem impedimēta possit statu-
re, ut demps dicunt, ne dum prohibeant, et an ecc.^a
id facere expediat?

Pro clauio autē hanc q.^{onj} enodatione sunt aliqua permitenda.
Id imprimis, quod nisi hoc facere sit cōtra verbum ^{dei} sive cōtra
legem nātem aut diuinā, que hoc oīo prohibeat et irritum
reddat, ecc.^a pot, quare qui negant, id potestate tenent, qd
si verbo dei aut legi nāti uel diuine repugnet, cum ecc.^a
hēat perpetuum usum ac possessionē statuendi impedim.^{ta}
que prohibeant, et et dicunt, et sic uel in dubio, et pre-
sumendum et aserendum est pro ecc.^a plate et auctoritate
q oīa illa possit, que expedit ad bonū eius ecc.^e regimē
et ad mala peccataq. euitanda, nisi ostendat ex verbo
dei, uel validis rōnibus illud nō posse, aut nō expedire, ne-
unq. expedire posse.

2^m notandum, cōtrahere clandestinē posse cōtingere, uel oīo
clandestinē et absq. ullis testib. itaq. nullo modo possit
probari, negantibus his qui contraerunt, aut 2° coram
uno aut pluribus testib., absq. tñ sacerdote bñe dicēte
nuptias proprio uel alieno, aut 3° et corā testib. et
sacerdote bñe dicēte, nō tñ proprio, et sic absq. licētia pprij
parochij, uel ordinarij et ecc.^e. Et licet sint istigraues
sm̄ maior aut minor clandestinē cōtrahere, de mō tñ
omne illud uocamus clandestinē cōtrahere, qd fit absq.
licētia et solemnitatib. cōsuetis in ecc.^a fieri, et citra
eiusdem ecc.^e dispensationē, et inflij. familias omne
cōtrahere

contrahere absque parentum licentia et consensu, est
 alias non clandestine, imo in facie ecclesiae contrahant.

2° premitendum est, minimum posse considerari inprimis
 ut est contractus in lege naturae, citra ullam sacramentali rationem
 ubi esset in statu innocentiae, et homine non peccante, quod nullo
 modo esset sacramentum neque significatione est, siquidem
 non fuisset tunc Christi incarnatio, eiusdemque unio cum
 ecclesia quae illo contractu significaretur, 2° autem modo est
 sacramentum laice. 1. significatione, quomodo semper minimum fuit
 sacramentum in lege, et illud per hoc cum ecclesia significavit. n.
 de minimum Christi incarnatione cum ecclesia. Juxta quod Paulus
 ad Ephes. 5. inquit sacramentum hoc seu mysterium magnum est, ego
 dico in Christo et in ecclesia, qua est ratione debitorum dicuntur
 minimum esse maximum sacramentum, significatione, inquit, est quod
 significet maximum omnium mysteriorum, Christi incarnatione. 3°
 modo potest considerari, ut proprie est sacramentum novae legis
 unum ex septem, eiusdem generis quinque cum alijs sex.

Est 4° presupponendum, rationem minimum seu contractus, et
 perpetui separabilem esse re, ne dum ratione, seu motu
 abstractione à sacramentali ratione et propria et communis.
 si quod est dare minimum nullo modo sacramentum quale esset
 durante statu innocentiae et non ex parte peccati. Est etiam
 minimum post peccatum quod non proprie et strictè est sacramentum
 qualia fuisse omnia minimum ante Christi legem, et qualia
 etiam post Christi legem sunt minimum infidelium, sicut
 minimum fidelium cum infidelibus seu e contra. cum

nō possit sacra^m. claudicare, sicut neq; mīmo^m, talia
 ēt erūt mīmo^m. hereticorū, qui nec credunt neq; volunt
 aut intendunt, dum cōtrahunt, se suscipere sacra^m,
 imo oppō^m intendunt, cōtrahere s; tm̄, ubi infideles ab,
 herentes sacra^m. rōnē q; eius, nullus aut suscipi sacra^m.
 inuitus et cōtra intentionē suscipiendi. quin et catholicū possunt
 uelle cōtrahere non intendentes suscipere sacra^m sed eo modo
 quo infideles cōtrahunt, sicut et posset quis uelle ungi oleo,
 male aut in egitudine oleo infumose solum intendens salutem
 corporis suscipere, non aut grām neq; sacra^m neq; votū
 ulla, sicut et infidelis posset uelle baptizari tm̄ intendens cor,
 poris salutem uel mundiciam, et aliter notens sacra^m, q̄
 non dubium est, quin contractus mīmonij, ēt inter catholicos
 sit separabilis re ipsa à sacra^m. somisso qd caetera. et
 alij aserunt mīmo^m cōtractum per procuratōres nō esse
 sacra^m et Guillelmus Parisien. et nonnulli alij moderni

ubi agit de Stitate mī
 monij, inquit, hēt mī
 mon nō paruum Stitatis
 ex bñedictione uel orōne
 sacerdotali, sine qua nūq;
 celebrandum est mīmo^m.
 quā, quicumq; cōtempse
 rint, aut dedinauerint
 nisi metu iusto, aut
 alia cā necē. nō sunt
 cōiuges habendi, sed
 fornicarij, nec filij eorū
 legitimi censendi, si
 n. nec uisus sūmēdus
 est absq; orōne et
 bñedictione sacerdota
 li ubi sacerdotis est copia, nec aliqd opus ēt leue aut modicum, q; op̄is nōie dignū sit } illi
 aggendum uel faciendum absq; bñedictione, et diuina inuocatione, sicut dicit Ap̄tus, ad col.

aiunt nūq; esse sacra^m ante bñedictionē ecclesis à sa,
 cerdote, sed in illa consistere rōnē sacra^m. / ut unq; ergo
 sit, certum est rōnē cōtractus etiam inter cathol. esse
 separabilez re ipsa à rōne sacra^m. hoc dixim quia multi
 Patres, in hoc magnam faciēbant vim, qd mīmo^m esset sa,
 cra^m, sacra^m aut m̄a et forma, et ea que sunt de necc.
 usuis et cētia sunt à chrō instituta, et per eccl̄ nequeunt
 mutari seu uariari, sicut uidebitur inferiq; hęc eorū ratio
 nihil obstat, quo minus eccl̄ possit iūta redere huiusmodi
 mīmo^m. clandestina et filioz familias absq; parentum cōsensu
 grā siquidem et euang^m nō destruit nām, neq; incōmo dat
 4. oia quecumq; fueritis &

illi, quominus possit ecc^a ea die circa m^o m^o sacra^m que
 possit, si t^u esset cōtractus et nō sacra^m.

4°. premitendum est, qd. etsi m^o m^o cōtractus sui nā sit
 perpetuus, et indissolubilis, in quo differat à multis alijs cō-
 tractibus, in quibus est locus repetitioni, q^u q^u ē aliqui alij
 cōtractus possunt ēē perpetui, t^u ex cōsensu et v^ote partium,
 rescindi valent, qd. t^u nō est in m^o m^o, h^unc, n^oq^u, ex
 hac d^o s^u, nō sequit^r ecc^a? aut rem pub. minus posse sta-
 tuere impedim^{ta} que d^umant m^o m^o q^u alios cōtractus, imo
 ea rōne magis et potius op^o c^a seu rem pub. posse erga
 m^o m^o q^u erga alios, q^u alij p^u rescindi, uel in eis est
 locus repetitioni, qui nō est in m^o m^o, nec semel cōtractū
 p^o ex cōsensu ēē partium rescindi. Unde est qd. donatio
 metu ēē cadente in constanter viam facta, seu iur^o affirma-
 ta, et p^omissio solutionis usurarum, ut h^u. c. de iur^o de
 iure iurando, tenet et sit adimplenda, m^o m^o t^u metu
 cōtractū, et metu cōfirmatum iur^o non tenet, eog^u in illis
 est locus repetitioni et nō in hoc.

5°. notandum, qd. in o^{mn}i lege reperitur et cōtingit q^uq^u aliqua
 prohiberi, que t^u facta cōtra prohibitionē tenent, itaq^u sit
 lex uel decretum prohibens nō t^u iurans seu annullans
 actum, alias uero nedum prohibet lex, sed et irritat
 cōtractum, uelut lex nāq^u ex diuina m^o m^o parentum cum
 filijs nedum prohibet, sed et nulla ac irritat reddi, inter
 fr^os aut^r et sorores prohibet, esse nō irritat, ut h^u c. de
 eralij, aut saltem in 2° gradu sanguinitatis et primo

affinitatis lex nãq̄ utriusq̄ prohibet m̄mo, et tñ sola nõ irritat
sed superueniens lex humana, qđ et s. Tho. de pluralitate uxoris
dicit. q. d. 33. q. 1. ar. 1. et adducit illud Iulij; rã a nã pro.
feditas, et cõsuetudine approbata, legum vietas et reliq̄s sanxit,
1. firmavit. Post votum et simplex castitatis seu uirginitatis
de nõ cotrahendo prohibitum est cotrahere, et tñ contra da
m̄mo tenent, lege et humana multa sunt prohibita, que
facta tenent, tales sunt omnes leges late de impedimentis, que
prohibent, et nõ dirimunt. Sacerdos excoicatus, suspensus seu
degradatus, aut in pecc. mor. exis prohibitus est lege et
diuina et nãq̄, qđ dñi est s. exequere, administrare sa.
crã et tñ sibaptis, cõsecrat, facta tenent, et applicima
alia possent adduci exempla. hoc dixerim, quia saltem
certum est m̄mo clandestina perpetuo fuisse prohibita in
ecc. etiam filioy familias sine consensu parentum, siue
quos fecerint irrita et nulla, qđ nõ pauci affirmant, ita fuisse
tpe Luciani et ansea iux. quoy semiam minime possent
dubitari ecc. posse, siue nõ, saltem fierent semper pro.
hibita, et hoc nõ paruum est arg. quo probetur ecc. posse
irrita facere et nulla, nam et hunc more ecc. cõmuniter
seruauit in alijs impedimentis dirimentibus, ut prius s. pro.
hibentur absq̄ iruitatione seu annullatione, et intelligens
nõ prodesse solum prohibitione, eadem impedim. que tñ
prohibebant, demum fecit, ut dirimerent. est ergo mag. arg.
hoc, ecc. semper prohibuit, et hoc nõ sal. est, quia illi nõ
obeditur, ergo nec. est, aut valde expedit, ut irritet et
annulet

annullet, sic. n. eadem ecc. in alijs omnibus solet proce-
dere, sed et respub. que libet et princeps illius contra cotu-
maces et rebelles.

6. sciendum est, qd gnis operis sit, et in quo gne mali consti-
tutum, homines clandestinè seu furtivè cotrahere, et cotra
ecc. prohibitionè, similiter et filios familias inuitis parentibz.
pro quo prius sciendum est, quinqs esse gna operum hu-
manoz, quedam. n. sunt de se et necessarias semper bona,
ut diligere deum, proximos, honorare parentes. alia uero
his oio cotraua, de se necc. et semper mala, ut illoz oppo-
sita furtum, adulteriu, perurium, et reliqua. alia uero frequenter
et cotra sunt mala, esto gng possint bne fieri, uti he re
plura bnefi. cum aiaz cura, appetere dignit. ecc. eas
petere et ambire, cosulere malum, et reliqua similia, istec
. n. contingit gng bne posse fieri, ut ad euitanda maiora
mala, et pro redimenda uexatione. qd gnis erunt ea
que cotra sunt bona, esto gng contingat ee mala, talia sunt
oppo. coz, que erant tertij gnis, ueluti uelle he re plura bnefi.
Et cum cura parimaz, non petere, nec appetere nec uelle sus-
cipere dignit. ecc. uelle cosulere minus malum pro uitando
er maiori. S. aut gnis sunt ea opera, que de se sunt
neutra, indifferentia et ad utrum libet, uelut deambulare
fucare brebam, leuare festucam et similia. nam ergo statuen-
dam in quo gne coz sit mino. cotrahere clandestinè, et
filios familias inuitis parentibz. et qd constat no esse
in p. gne, tunc. n. no possem pberri, neqz in 2. quia nuqz

possent licite fieri, neque in illis dispensari, cum tamen et quae
licite possunt fieri talia minime? et licet, imo etiam, ut fiamus
dispensare quaeque. non sunt in illius generis. q. s. ut contra et
frequenter sunt bona opera et bene fieri, quia tunc et non
possent prohiberi, et semper fuerunt prohibita, neque etiam sunt
s. generis. i. ex se neutra aut indifferentia, sic. n. nec deberent
prohiberi nec precipi. et quis dicit, minime? clandestine contra se
et filios absque parentum consensu, opus est neutrum, et indife-
rens inter bonum et malum? imo quis negaret, statim cuius ma-
lum videtur? quare sequitur haec opera esse in q. illo genere, quae s. fe-
quenter et contra mala sunt, quare ex parte mala potest dici, quae
cruentissima mala, et ratio quae contingat bene fieri, seu posse fieri -
et hoc fundam. non potest concludi ad veritatem conclusionis utriusque
q. q. ecce? et possit eiusmodi minime? iuritate, et expediat,
quod non difficile videbitur consideranti -

His praemissis, ut in communibus et terminis quae traditur, quod
et procedit veritatis manifestationi, ne dum de ecclesia circa ma-
timum sacra. videndum est, sed et de repub. quacumque
aut illius principe in lumine et lege naturae, etiam infidelium
aut ethnicorum, an s. ois repub. rex vel princeps illius habeat
hanc potestatem concessam a deo auctore naturae et gratiae, ut possit ar-
bitrari minime? sicut et contra alios contractus statuere impedita
que prohibeant et decernant alios contractus et minime? con-
dere leges de solemnitatibus aut conditionibus apponendis
contractibus, ultra quas solemnitates et conditiones et legum
illarum et functione contractus illi sunt irriti et nulli, nisi
in quibus

inq̄ talis respub. aut princeps sui prohibitus hoc facere
 à superiori repub. seu principe per subtractionē cāz aut aliā,
 p̄nt. n. superioris prohibere isthōc inferioribus pro causa, et
 irritare actus, si contrafecerint. sed q̄ intelligi de repub.
 aut principe illius libero et sibi dimisso, et intreatios legis
 nālis aut diuine, et p̄m ea que à deo ipso sunt cōcessa
 et permisa: q̄ aut hōc sub his t̄is phisica potius est
 et nālis, et ad moralem p̄tiam proprius pertinet, q̄ ad
 theologiam, licet dum astingitur rōni sacra^ti matrimonij
 theologica sit: quare ex rōnibus nālibus et ex^{is} in alijs
 cōtradictibus, et ex his, que cōtrahi aut reipub. expediunt
 ex fine et regimine nāti. s. ex quieto: tranquillo et pacifico
 cōiuncto ipsius reipub. merito et optime sumptis probanda
 venit. etiam q̄tum ad hoc, qd eccl̄a possit erga m̄imo^m sacra^m.
 que respub. alijs erga matrimonij contractum, nālia n. cōia
 sunt omni lege, nec Chriⁱ euang^o suau^{ma} qd lege tollunt^r
 imo ea, que sunt nālia, perficiunt.

Jam ergo sit hōc p̄. concl̄. omnis respub. aut princeps illius nō
 prohibita à superiore aliquo, sed stando intreatios legis nālis
 p̄t nēdum prohibere, sed et irritare seu annullare m̄imo^m
 clandestina. i. que sunt aut ferent sine licētia ipsius reipub.
 aut principis, et similiter m̄imo^m filiōq̄ familias, que sine
 cōsensu patrum, itaq̄ cōtrahere absq̄ tali licētia seu fa-
 cultate nēdum impediāt, sed et dirimat ipsa m̄imonia.
 Pro elacioni huius propositionis probatione ultra iam permissa
 est etiam sciendum, doctrinā eē cōmune et ab omnibus
 susceptam, et permisioni seu cōcessioni legis superioris posse

derogari per inferiorem legem, quod est ea, quae superiori lege
nec precipiunt, nec prohibent, posse aut precipi aut prohiberi
per inferiorem legem. Ex^a sunt plurima et passim occurrunt,
et in hac eadem ma in qua sumus. Lex nat^{alis} aut divina
non precipit nec prohibet nimis fieri 2° 3° et 4° gra-
dibus consanguinitatis et affinitatis, sed t^{am} concedit aut
permittit, et idem est dicendum de n^{im}onijis illis, in q^uib^{us}
ecc^la statuit impedim^{en}ta, quae aut prohibent, aut etiam
derimunt n^{im}os^m, in omnibus et alijs coⁿceditib^{us}
q^uo^{rum} idem in quibus lex nat^{alis} aut divina non requirit, pra^{eci}-
pi aut prohibet has seu illas solemnitates et coⁿditio^{es}
ut numeru^m testium, certam statem, et multa alia, quae
t^{am} leges humane statuerunt esse de necessitate coⁿtractuum.
cetera quae sunt nulli et irrita. Lex et divina noⁿ precipi
aut prohibet his aut plus comedere his aut illis diebus
hos vel illos cibos, carnes aut pisces, vacare ab operib^{us}
seu illis die, et t^{am} lex ecc^la hoc precipit
aut prohibet. et demu^m o^{mn}is lex humana est velut deter-
minatio quedam nat^{alis} aut divinae legis, quia id quod in
lege superiore erat indifferens et neutrum, limitat et
astringit ad unam vel aliam partem. et hoc spectat ad
dei sapiam et providentiam, si n. hoc et similia lege
divina e^{ss}ent statuta et determinata, noⁿ ausi fuissent
homines contraria precipere, cum t^{am} sint haec sui na^m mu-
tabilia aut variabilia, ut q^uoq^{ue} expediat unu^m, q^uoq^{ue} vero
opp^os^{it} iuxta. c. noⁿ debet de consang. et affinita... he^u se. n.
in hoc lex superior cum inferiore, sicut cu^m superiori cum
causa

causa est inferiori, superior. n. et preordinata causa
 nullum effectum producit, nisi determinata aut modi-
 ficata per inferiorē, cum diversis aut inferioribus diver-
 sos effectus gignit, et cum contrariis contrarios, ut sol
 seu calor cum heri hominē, et cum equo equum gignit
 et cum igne coarctat, et cum aqua frigus producit, sic,
 inq̄, lex n̄a aut divina est universalis, et in ordine
 ad effectus particulares velut indifferens, et inferioribus
 legibus. s. humanis determinatur ad diversas adiones
 et ad contrarias et contrariis legibus diversis temporibus aut
 locis. hęc se et sicut maior pp̄o in syllogismo, que cū
 diversis subsumptis seu minoribus, diversas conclusiones
 et cum contrariis contrarias concludit. Est verū ego, et
 fuit multis, scire hoc, q̄ legi superiori aut iudici precipiē-
 ti seu prohibenti nō p̄t derogari per inferiorē iudicem
 seu legē, cōcedenti aut vel permitenti tm̄. i. cum nec
 prohibet, nec precipit, p̄t, qd̄ verē nō est derogare, sed
 precipere aut prohibere id, qd̄ in lege superiori erat neu-
 tum et indifferens, aut in ea nō sufficienter et aperte
 precep̄m aut prohibetum, quo casu lex inferior est dectā,
 ratio seu cōfirmat̄ superioris.

Jam ergo veniamus ad probationē cōcessionis, et impi-
 mis nō dubium est, quin talis respub. seu princeps sit
 capax huius p̄tatis, irritandi. s. dicta minimo? et minus
 dubitare licet, deum posse huiusmodi p̄tatem cōcedere
 ipsi respub. et cum hoc sim vera, eorū qui negant cōce-
 sisse ea erant p̄tatis rōne vel causam dāre, quare deus

nō cōcesserit, aut cui legi nātī seu diuini repugnet ista
cōcessio, cum nō sit plūs hęc supernātī, nec superuacanea
sed potius expediens et necē in ipa repub. et deus nūq̄
deficiat in necē et valde expedientibus. uerē est difficile,
ne dicam impōte, reddere cām et rōnem, que intellectu
satisfaciat, cum plurima alia et maiora cōcesserit deus
ip̄i repub. tanq̄ uerē p̄cēti seu p̄tū singulorū, et que
maius et uerius dominium hēt super singula membra cor-
poris politici, q̄ ipa met hēam super se ipa, potius. n.
est homo ip̄ius repub. q̄ sui ip̄ius, sicut fims p̄tū repub.
cōmunis maioris bonum est, q̄ sui cuiusq̄ fims proprius.
atq̄ ideo plura p̄tū repub. super singula mēbra, que
expediunt ad bonū cōe, cui cōdit pecuniare bonū. / hoc ergo
est imprimis max^m aq̄^m pro cōclusionē hac, q̄ omnes docti
p̄tū et iudicio prestantes concedent, nec negabunt, equum
eā, repub. hac p̄cētam eē potestate, et posse q̄q̄q̄q̄q̄q̄q̄
illius expedire, imo et esse necē bono regimī ip̄ius repub.
et multorū malorū uitationi, ut sit uelut miratum hoībū
ita iudicare et credere, et ex illis doctū hanc esse,
quam quisq̄ auditam et cognitam probat - esse q̄
necē aut expediēti^m bonis mōij, ut eī cōtūctū et
et in lumine nātī, bono inq̄ potis et fidei mutus, que
debet eē inter cōiuges.

In quorū cōfirmationē facit, q̄ t̄p̄ eī iudiciam mōij mōij
clandestina nō uera p̄cēbant^r sacra^{ta}, et q̄ imperatores,
ethnici eī et reges semper prohibuerūt eiusmodi mōij mōij sub
grauiss^{is} eī p̄cēis, ut illegitimationis potis, et aliarū, et
h

hi, si iuritate huiusmodi nullo. eēt contra legem nātem
 aut diuinā, et fieret in hoc iniuria hominū libertati,
 quam habent, ut possint cōtrahere nullo, et in huius
 modi prohibitione sub graui^mis pœnis fieret et iniuria
 ipsis hoībq, quare cōtra legē nātem uel diuinā, tollit^r
 n. libertas aut impedit^r, qua s^m opp^m dicentes possunt
 licite cōtrahere clandestinē, aut sine cōsensu pa-
 rentum, metus. n. tot pœnarū cadit oīo in constantem
 virum, quare inuitabile esse uidet^r, quin possit res pub.
 iuritate eiusmodi nullo. si pōt adeo stricte prohibere.
 hoc uerō negari non pōt, immerito ergo illud negatur.
 Error igit^r illorū in hoc stat, q^d nō distinguant inter per-
 cipere seu prohibere superioris legis, et cōcedere seu
 permittere. et certe durum imo absurdum est, si pœnæ,
 que contra sic cōtrahentes statuunt, aut nō sufficiunt,
 aut nequeant mandati executioni sicut uerē nequeant in
 illis, que oīo clandestinē contrahunt absq^{ue} ullo teste, cum
 rei cognitio non nisi in foro consciū aut secreto habeatur,
 et si innumeri sic cōtraherent, et filij passim inuitis pa-
 rentibq, et illi postea publice seu in facie ecc^l, ex quibq
 omnibus necessum est innumera mala et graui^mna in cōmoda
 sequi, nō posse res pub. et morbis et malis moderari, sicut
 uerē multis et grauioribus in cōmodis nō alias pōt, q^{uod} si
 huiusmodi nullo. irritant^r, et vix credo, reperiri hoīes
 rigerij adeo indisciplinati, qui, se breuē pensata, audeant
 negare, et dicere, dum nō prouisse^{di} in hoc casu res pub.
 et pœterea cum possit res pub. et nemo dubitet, in oībus alijs

202
contractibus, siue sint perpetui siue non, ut in testamentis
emptiōibus, venditiōibus, permutatiōibus, donatiōibus
in sui ipsius infuitatem traditione, manu missiōe, et deniq;
in omnibus statuere leges irritantes dictos contractus nisi fieri
cum illis solemnitatibus uel cōditiōibus in illis positis, non
videt̄ quare nō possit idem in nūmōijs cōtractendis, cum
equē in illis sint homines liberi et dñi suarū corp, lege nūq;
id concedente et permitte, uelut in nūmō: cōtractend.
Nec obstat nunc dicere q. nūmō: est sacra^m. et ceteri contractus
non, nunc. n. loquimur de matrimonij cōtractu, et nō sacra^m,
sed ut est inter infideles, uel ante Chri aduentum. Neq;
ē obstat dicere, nūmō: esse cōtractum perpetuum, immo
hoc prestat vires arg. et probat respub. plus posse debere
circa illud, quia damnu, qd ex illo sequer̄, est irre-
uerabile. Sunt et alij cōtractus perpetui, ut est testa-
mentum, morte testatoris cōfirmatum, donationes et aliquę
et pōt quis se ipm tradere in perpetua infuitatem, et tñ illa
ē traditiō pōt irritari per respub. Possunt et patentes
in casu et nec. vendere filios in suos, et huiusmodi et ven-
ditiō pōt per respub. irritari. Possit accidere, q. ex
vno nūmō: sic cōtracto uel clandestinē aut inuitis paren-
tibus respub. periclitaret̄, et graui^m alia mala, quę ego
posse dicere, non ē p̄tatem in respub. quę possent hęc irritari
Preterea, in hoc ipso cōtractu matrimonij pōt respub. non impedita
uel prohibita quantum ad alia facere leges irritantes, ut in
gradibus consanguinitatis et affinitatis, ut Constantinus
et alij imperatores fecerunt, et suis legibus iubent ecc^l.
nam

indarūt

nam B. Amb. lib. 4. epla. 63. narrat Theodosium
 vetuisse consobrinos inter se coniugij convenire nōre, et gra-
 vissimā penā statuisse, si quis temerare ausus eēt factū
 pia pignora, si gravissimā statuit penā, ita potuit irrita-
 re, nisi ecclia subtraxisset talem plātem ab illo, eo quod
 eēt et filius eccl. et mīnōm iam sacra^m, et sac rōne potuit
 eccl. trahere ad se huiusmodi causas vel actiones, et
 prohibere, ne id fiat a principibus secularibus, hoc tñ se-
 cluso, quicquid eccl. pot circa mīnōm ut est cōtractus, pote-
 rit et respub. sibi, inqz, relicta, et q̄tum spectat ad con-
 cessiōe ex lege nāli aut diuina.

quare sequi, oīa illa impedimenta, quę et prohibent, et quę
 dirimunt, posse statuerē respub. aut principē secularē,
 quę eccl. statuit - quod si eccl. subtraxit hanc plātem,
 poterit et restituere illam, quo facto, iam respub. poterit.

Preterea, clandestinē et factitiē cōtrahere, et filios familię in-
 iuris parentibus (si lege humana seculari) est malum, et sonat
 in malum, ergo dese est malum - quod et ex eo cōfirmatur
 q̄ cōtempore, et in oī respub. bñe ordinata fuit prohibitum,
 quę aut semper et oī tpe legibus humanis prohibent, sum
 dese mala, imo contra precep^m de honorandis parentibus est
 ipis iniuris contrahere, si. n. in alijs rebus nō obedire
 parentibz est cōtra legem nāe, multo magis in rebus
 eris, et gravius adhuc pecc^m - Et quia hęc cōclusio, licet
 plus satis sui cōfirmata, et quę precipuum fundam^m est totiqz
 huius negotij, ex sequentibus tñ, eui dentior ostendet, argz
 ideo 2.3 conclusiōe addidimus.

et principes fami. et respu-
 blicę suis subditis infide-
 libz pnt dare leges et
 irritas nullas nūmōm
 p̄ infideles principes suis
 subditis nē q̄ hāt cōtrahi
 is infidelibz ut ne p̄nt
 cō agere ut q̄q̄ aut
 cō idololatrię et. q̄q̄
 f. th. 4. di. 40. ar. 4.
 di. 39. q̄ dicitur ar. 2.
 ad 3. / et ar. 8 cor. et
 ad 2. et 4. in d. cōfusa
 fidei more manere in
 fidei volente cōha-
 bitare absqz cōmune
 lia dei nō trahere sū
 ad infidelitē q̄ p̄ ea
 dimittere quod ad cōha-
 bitatiōem s̄ nō ducere
 alia.

Textul. 2. lib. ad
 uxore. inquit filij sine
 cōsensu parentum nō
 rite et iure nubunt.

2^a concl. Eccl^a pot^{est} condere decretum seu legem, qua m^{is}mo^m clandestinum et filioy familiae, ut est contractus, et ut est sacram^{um} largo modo .i. sig^m rei sacre, quomodo semper fuit, irritatur, itaq^{ue} sic clandestine contrahere aut iuribus parentibus fieri impedi^m dicimus, uti hactenus fuit prohibens. hec concl^o evidenter sequi ex procedenti, si n. respub. quecumq^{ue} pot^{est}, ergo et eccl^a, quare oibus adductis in corroboratione procedentis, probat ista.

Quat^{er} et, qd^{am} multi tenuerunt, in lege vetori ante d^{omi}n^{ic}i aduentu^m in datione libelli re pudij d^{omi}n^{ic}i m^{is}mo^m iurta qd^{am} non pot^{est} dubitari, quin eccl^a et possit nunc irritare, ut est contractus, seu sacram^{um} largo, non d^{omi}n^{ic}um .n. loquimur de m^{is}mo^m ut est proprie sacram^{um}. probatum aut^{em} fuit reperiri posse m^{is}mo^m et inter catholicos, que noⁿ sunt proprie sacram^{um}, quare poterit saltem eccl^a illa irritare s^{ed} eos qui tota^m vim faciunt in eo, q^{uo}d m^{is}mo^m sit sacram^{um}.

Possunt et parentes filioy vota in certa etate, et mariti uxory vota et irritare, ergo poterit et eccl^a nonnulla filioy suoy m^{is}mo^m.

Et quia in hac et concl^o nullum est dubium, p^{ro} sup^{ra} et multi et exper^{ti} has noⁿ negabant, sed tm^{en} de m^{is}mo^m sacro et, ut proprie est sacram^{um}, addamus 3^a concl^o.

3^a concl. Matrimo^m esse sacram^{um} proprie, noⁿ tolli quominus eccl^a possit q^{ui}stum ad hoc, qd^{am} est aut illegitimare man^u aut alia^m r^{ati}one esse contractum, illud idem et oia, que possit, si non eccl^a sacram^{um} proprie, quare simple^{ter} pot^{est} irritare dicta m^{is}mo^m.

que

que conob. esto sequatur etiam ex precedentibus, et eisdem
 oia possit confirmari, quibus illa, addito illo dogmate vere
 catho. gra non destrui nec tolli nam, aut illi in aliquo
 modo dat, aut detur, ubi alias tollit, aut in modo det
 ipsi legi nra, qui venit non solvere, sed adimplere oia, et
 perficere. / hi ex superabundanti multis superadditis
 confirmatur.

Et inprimis sic, in omnibus alijs impedimentis divinen-
 tibus, que ecc. addidit illis, que lege nra aut divina
 dicebantur minimo, ante qd ecc. constitueret talia im-
 pedimenta, inter alias personas aut illegitimas aut alias
 inhabiles redditas, erat verum minimo et proprie sacra.
 ergo esse sacra non impedit aut tollit, quominus ecc.
 idem possit, ac si non esset, minimo n. in rone con-
 tradus est prius re aut rone ipso sacra. et illi prius
 supponitur, quare quecumq; prius ecc. super minimo, ut
 est contradus, ex consequenti prius super ut est sacra,
 irritato n. contradu prius, no prius consurgere sacra., sicut
 si in emptione, venditione aut donatione seu alio
 contradu statueret sacra. qui irritaret venditione
 illam seu contradum, ex consequenti impediret sacra.
 idem oia est, nec prius assignari discrimen in propo. qd
 minimo est contradu in lumine nati, et illi in lege eum,
 gelica fuit superaddita rone sacra. / sicut et in sacro
 euchar. corpus nra est panis et vinum si qd sacerdos
 est consecraturus in plate alius est facere corpus et
 vino, qd no est panis et vinu, consequenter ille impediret
 sacra. per subtractione nra, ita ergo ubi nra est

moralis, uti in sacro ministerij sunt personae non illegitimae
vel non prohibita lege iurante, in casu praeter est, de
legitimis personis facere illegitimas, in eius dem praeter
est facere quod non sit sacra^m m^o et subtrahendo, hoc
autem facti ecc^o sui est evidens in omnibus legibus, quibus
statuit impedimenta deumetia) ut est videre in singu-
lis, imprimis. n. si loquamur de gradibus consanguini-
tatis et affinitatis in Levitico duo t^m gradus erant
prohibiti per Moysen, licet secundus non iure divino seu
nati divinebat, illis ecc^o. s. Fabianus Papa p^m addi-
dit duos gradus. 3^m s. et 4^m. teste Gratiano. Julius
deinde adiungit tres alios usque ad 7^m gradum in clausura
(qd et divus Grego. comprobavit) et duo gradus affinitatis,
deinde Innocen. 3. Fabiani decretum revocavit tollendo
tres gradus consanguinitatis et affinitatis et duo gradus affinitatis.
c. non debet de consangu. et affini. iam ergo ante Fabianum
erat vere ministerium et sacra^m in 3° et 4° gradibus, et
post eius decretum in eisdem duobus iam non erat, ecce
iuratum sacre ministerium et consequenter sacra^m - 1 et
usque ad decretum Julij erat et vere ministerium et sacra^m.
in 5° 6° et 7° gradibus consanguinitatis et affinitatis et in 2°
et 3° gradibus affinitatis, et post decretum Julij usque ad
Innocen. 3. decretum, iam non erat in illis gradibus. ab
Innocentio 3. autem et eius decreto est iam et verum
ministerium et sacra^m in eisdem. Ecce ergo quoties ecc^o.
iuratum ministerium quod et est sacra^m et postquam est sacra^m.

35. q. 2. et 3. c. nu
vni. c. p^o gene sua et
aliis.

In

In cognatione et Spiritu Theodorus Pontifex p^m sancit
ne quis eam duceret, quã ex bapt^m fonte lausset p^r,
et ante id t^{ps} consistebat m^{is}m^o inter illas personas,
postea ecc^a addidit compatum^{tes} spiritalem, et cofem^{tes}
ultra patam^{tes} et filiatione, que oia dirimunt, et
non antea dirimebant.

simili et in cognatione legali idem fecit ecc^a in Paterni,
tale et fimitate. et Grego. et post eum Alexander. 3.
ex quadam honestate statuerunt ne sponsa fuis relictã
frater in m^{is}m^o haberet, ne hebreoy videret^r imitatio,
et iam ex sponsalib^{us} ei de futuro contrahit^r impedi^m
qd dicit^r pu^re honestatis iusticiã, qd se extendit ad
4° gradus et consanguinit^r.

casto em^o per son.
dum p^ricidium, dum
aliquis occidit mal.
m^o machinatione ipius
uheris, ut illam heat.
conuer. infide. c. lau.
labiam, etiam ultra
trine fidei et adu.
m^o impedii et d^romi
m^o cum eadem

est et impedi^m criminis ut in titu. de eo qui potuit, quam
duxit per adulterium, qd triplici modo est dirimens
et m^{is}m^o, qn^o si precesserunt adulte^m cum latrone
fidei, uel datio fidei cum machinatione in mortem,
uel tria simul, et t^o et ante statutum ecc^a inter
illas personas erat m^{is}m^o ergo constet euidenter
ionem sacra^m no impedire, quin ecc^a possit iurare
m^{is}m^o omnib^{us} illis modis et causis, quibus possit
si non e^t sacra^m et vere hoc arg^m est insolubile, cu
no sit dubium ut infra videbitur, fortiores et maiores
e^t rones ad iuranda clandestina et filioy familiã
iuratis parentib^{us}, q^o ad iurandum in 4° gradu consã
quim^{is} usq^{ue} ad 7^m fuit, et in imp^o pu^re honestatis
iustit^r et alij, in quib^{us} uerit sola rō honestatis, hic
uero et necet^r. multa mala et incōmoda euitandi

Sed hic respondebam Dns qui negabam ecc^{as} posse, esse
discrimen aut diam^{ta} inter oia alia impe^{ta}. Statuta per
ecc^{as} et hoc, qd est clandestine contrahere, uel filios
familias inuitis parentibz, quia in illis alijs impedit.
(aiebant) est qualitas quedam precedens et inherens de-
terminatis qmbz personaz, rone cuius ecc^{as} pot^{est} eas per-
sonaz redere illegitimas, uelut in consanguineis et affi-
nibus inest, inqz, qualitas consanguinit^{is} et affinit^{is}, et
si et in cognatione sp^{iritu}ali et alijs, itaqz semper aliqd
precepit formatu inherens ipsis personis, hoc aut non
reperitur in his, qui clandestine contrahunt, nec in filijs
familias, qui absqz consensu parentum, si nullum aliud
impedim^{ta} inter illos sit preter hoc, nulla inqz, qualitas
est, que illis inheret, rone cuius ecc^{as} possit irritare.
nec est certum qns personaz ut in alijs impedim^{ta}, sed
omnes et filij familias et clandestine contrahere uolentes
comprehenderent tali lege, quare uidebat illis Dnibus
no inferri ecc^{as} posse in his, coqz possit in alijs, imo qd
absurdum uideat, penes hoc qd assent tot uel tot testes
sit minim^{us} et sacra^{ta}, si uero absunt no^{nt} sit.
(sed tn^o hęc l^{ex} uas^{ta}, aut ego fallor) aut oio est fuisola
et nulla. Imprimis iam ergo esse sacra^{ta} non impedit,
in quo tn^o illi Dns max^{as} vim faciebant, quare oio tollit
illis hoc refugium, ad r^{ati}onem sacra^{ta}, q^{ia} inter oes illas
personas ante Statuta ecc^{as} erat sacra^{ta} minim^{us} et
tn^o iam non est, nullo ergo modo, hoc, qd est ec^{as} sacra^{ta}
impedit, aut iuuat illos. Deinde

Deinde si qualitas illa inherens est causa, quod
 ecc^a potuerit alia impedimēta statuere, et nō hoc
 ego nulla resp^{ca} ex int^a tior legis nāe, neq^{ue} ante
 chⁱ aduentum nec post potuit nec pot^{est} irritamentis,
 mō clandestina, aut filioy familiar^{is} in uitis p^{re}sen-
 tibus, qd est contra p^{re}ced^{ent}es, quam multi Pres^{es}
 eor^{um} qui negabant, concesserūt, solum facientes vim
 in rōne sacra^{ti} et cōsequenter nec poss^{et} resp^{ca} gra-
 uissimis p^{er}missis prohibere illa met^u mⁱⁿimo^o cum equē
 fiat iniuria et tollatur libertas uolentib^{us} cōtrahere
 clandestinē et filijs familiar^{is}, dum prohibet resp^{ub}.
 sub grauissimis p^{er}missis incutentib^{us} metum cadentem
 in constantem uirum, sicut uisitando, quare si
 uirum non pot^{est}, neq^{ue} aliud, qd est erroneum, et
 contra cōmuni^m p^{er}axim et perpetuum usum.

Sed et de qualitate illa inherente in alijs impedim^{en}tis
 queramus, que, et quomō reperiat^{ur}? In cognatione. n.
 Quati et legali, que qualitas est? nisi tm^o ficta, non
 uera et realis, uelut si quis nutruerit alium suopare
 et uis, que qualitas est inter nutricentem et nutritū,
 que sit realis? Deinde in mⁱⁿip^{er}to p^{er} hōnestatis
 iustis, contrato per sponsalia de futuro inter person^{as}
 que nec se uiderūt, imo et distant max^{ime} locor^{um} spacijs
 et diuersis provincijs, dum cōtrahenda fuerūt sponsa-
 lia per procuratores tm^o, que, nōq^{ue}, qualitas nō est
 illis personis, quare altera defuncta, que manet, cū

nulla intra 4^m gradum consanguinitatis defuncte coniuncta contrahere
potest? et tunc ecc^a illa nullo modo irritatur. Similiter in impetu
criminis non apparet et que qualitas sit in illa persona, que
commissi adulterii et dedit fidem de contrahendo, uel magis,
nata est in morte coniugis, quare sit illegitima ad contra-
hendum. Quod si hic confederat aliqua qualitas, vitium
s. seu pecc^m, et in contrahentibus clandestinitate, et infiliis fa-
milias inuitis parentibus est qualitas eius modi, pecc^m s. et
inobediencia parentum et tot prohibitionum, et inordinata
affectio carnis seu auaritie, que magis excecatur ipsas contra-
hentes, / Justius ergo poterit ecc^a de illam irritare.
Minus et valet, quod dicitur, in omnibus alijs impedimentis cum
irritandi procedere, ut videtur est in illis, hic aut non pre-
cedere, nam nullo modo in gradibus consanguinitatis et affinitatis prohibitis
in impetu criminis et alijs non irritantur propter id tunc quod
precedit, sed precipue propter mala, que ex illis nullo modo
sequerentur, aut propter bona, que impedirent, ut homicidia,
et extensio amicitie, cum ergo ista causa amplius vigeat
in ipso nullo, ob hanc ecc^a poterit irritare, maiora n. mala
ex his nullo modo clandestinitate et infiliis familiaris sequuntur,
quod constat ex innumeris, que sequuta sunt, et quotidi-
sequuntur.

Quare, si, quare ecc^a non contenta prohibere nullo modo in
illis gradibus consanguinitatis et affinitatis, processu ut irri-
taret? certe non ob solam consanguinitatem aut affinitatem,
tunc n. nunquam dispensaret in illis gradibus, cum semper
illa qualitas maneat, nec quod erat pecc^m in illis contrahere

ante

ante ecc^{le} prohibitionē, non. n. erat, max^e in 3° q^o 5°.
 6°. et 7°. olim prohibitis, et inductis illis alijs q^uib^us
 affirm^{is}, ergo irritum nō contenta prohibere ob mala,
 que cognovit ex illis m^onitionis sequi, tollenda, aut
 bona, que impediabant, promovenda. quare verū regi^o
 q^u cum clandestinē cōtrahere et inuitis parentib^us, semper
 fere sit pecc^m et grave, et seminarium multor^um malor^um
 et impedimētum bonor^um, et ecc^{le} id optimē agnoscat, multo
 fortius et iustius poterit is^{de}m irrita facere, nō contenta
 prohibere, cum prohibitiones et pen^e nec sufficiant, nec
 possint.

Preterea in alijs contractib^us, ut in testamētis donationib^us
 manumissionib^us, et reliquis c^ont^uis et perpetuis, estō
 non precedat pecc^m aut qualitas inherens, ob evitandum
 tm^o mala, ne. s. sequant^{ur}, resp^ub. et principes cōsuevere
 irritare, nisi d^ucti cōtractus fiant cum certis solemnitatib^us
 et cōditionib^us, et à lege n^{at} seu diuina habet resp^ub.
 hanc p^ostatem, circa omnes, inq^uis, alios contractus, quid ni
 ergo circa m^onitionis cōtractum habebit i^uta et eccl^e testō
 sui sacra^m n^uquid est sacra^m debet esse obstaculo, quo
 minus possit malis prouideri, ne eueniant?

Minus et valet solutio, quā alij d^ucti dabant, seu discrimē
 dicentes, in sc^o sacra reperiri fundam^o ad irritandum
 m^onitionis m^onitionibus cōsanguinit^{is} et affirm^{is}, ut p^o in Lem. 18.
 et non ita reperiri ad irritandum clandestina et filior^um
 familias absq^{ue} parentum cōsensu. nam, imprimis, q^uia
 fundam^o est prohibitio in p^o. aut 2°. gradu, que habet

in Levitico, ut ecc^a prohiberet 7^m gradum consanguinitatis
affinitatis. et duo alia gr^a afinitatum? deinde quoad
alia impedita, ut criminis, cognationis spiritualis et legalis
quod fundam^{nt} habuit ecc^a in scriptura sacra, aut ubi? et
quoad filios familias, potius reperit fundam^{nt} in scriptura ut negant
contrahere absque parentum consensu, de bonis. n. et pro-
bis vivis sunt multa exempla, quod non nisi ex voluntate parentum
contraherent, ut fecerit Esau Jacob, et alij, secus Esau
inobediens parentibus, et de virgine vi stuprata in Levitico
scribitur, quod qui stupravit eam torreatur accipere in uxore,
rem, si tibi ipse voluerit, non dicit, si puella voluerit. et
de Dina filia Jacob quesita est voluntas Patrum et factum
ab Emor et Sichem. / Omissionum, nam inferius tractabit,
quod huiusmodi nimis. quod et multo tempore fuisse irrita in
ecc^a multi et magni tenent. et iam citatus est Tertullianus
qui hoc sentire videtur.

Quare arg^{um} habet et retinet suas vires, quod si ecc^a potuit omnia
illa alia impedita statueret, potuit et hoc. et vere magna
ansa et arg^{um} daretur hereticis pro errore, quem h^{ab}ent, ecc^a non
potuisse statueret impedita divina etiam nimis. alia, si
demus illis, non posse irritare huiusmodi clandestina et filio-
familias.

Toto ergo celo errabant illi Pres^{byteri}, qui aiebant, eos favere here-
ticis, qui tenebant et volebant ecc^a irritare huiusmodi
nimis. eo quod ipsi dicant, ea esse irrita naturali lege et divina,
imo aperte nos contradicimus ipsis, siquidem negant ecc^a non
posse ea irritare, nos autem, ne dum confitemur, quod possit, sed
et

et facimus opere, sicut et ecc^a statuens alia impedi^{ta} que et ipsi negant ecc^a posse statuere apertius ipis con^{tra}tradictis, q^{ui} si canone tmⁱ, seu anathemate eos damnaret, si qui ergo fauent, illi potius sumus, qui negat ecc^a posse, nam hoc idem heretici negant. quare utriq^{ue} convenimus, nos aut^{em}, qui asserimus posse, defecimus ab hereticis.

Preterea, et pro conc^{ilio}. est arg^{um} ex hoc, q^{od} ecc^a per suam legem fecit ordinem sacrum impediri et diuimere mis^{is}mo^m, id n. ordo sacer noⁿ h^{ab}et ex sui na^{tura}, aut lege nat^{ura} seu diuina, q^{ui} et compatit^{ur} seu non mis^{is}mo^m et ecc^a pot^{est} cum ex^{iste}nt^e in saceris ut contra hat^{et} ^{disponere} Jurato et solenni religionis (q^{ui} imp^{er}at^{ur} et diuim^{is} mis^{is}mo^m) solemnitas est ab ecc^a et approba^{tio} religionis, et in eo et fm^{is} multos pot^{est} dispo^{ne}re.

Dispauitas et cultus ab ecc^a h^{ab}et ut sit impedi^{ta} diuim^{is} nunc, lege n. diuina seu nat^{ura} non impedit, cum et Paul^{us} cosulat^{ur} fideli retinere infidel^{em} absq^{ue} contumelia creatoris cohabitare volentem, et posset ecc^a et in illo imp^{er}to^{re} dis^{po}nsare. et iusta causa adesse dispensandi.

Posset et ecc^a statuere de heresi, ut e^{ss}et impedi^{ta} diuim^{is} q^{ui} et idem periculum posset timeri ab hereticis conu^{er}ge, q^{ui} ab infideli.

De conditione et ignobili, ut de sui tunc, statuit ecc^a, ut imp^{er}at^{ur} mis^{is}mo^m et diuim^{is}. de imp^{er}o, metu cadente in constantem viuum, et si talis heres sufficientem libertatem ad contrarium alium querlibet, et sic ad mis^{is}mo^m et, tmⁱ voluit ecc^a ut e^{ss}et impedi^{ta} diuim^{is}, ubi et noⁿ est qualitas inherens, et si metus ille dicat^{ur} ee^{ss}e qualitas inherens,

caus est amor infortunio contrahentibus, et filij familiae
haec est qualitas inherens, ut haec iuriter ecc^a matrimo^o. si
aut ex illa, que metu contrahunt.

Proterea in etate contrahit puerum, qui nondum attigit. 14.
annum, et puellam, que non attigit. 12. maiori pottere
romis usu, iudicis et arbitris illis, qui illam etatem atti-
gerunt, et tunc ecc^a illos matrimo^o seu contractus nullos
esse iudicat, seu aliorum. quare vere iuriter ea matrimo^o.
que citra eius legem vera est, nec est hic est imaginaria
si qualitatem inherentem.

Probatum est, evidenter nullam esse illorum Patium rationem, q. s.
matrimo^o est sacra^m atq; ideo non posse iuriter. In sacro
pene hoc idem aperte inuenitur, ut ex sola prohibitione
ecc^a iuriter sit, dum subtrahit manum s. penitentem, Papa
n. uel superior potest prohibere inferiori parochum, ne vere
absoluat sibi subditum, seu excommunicatione uel suspensione
uel alia subtrahendo illum subditum ab eius iurisdictione.
tunc. n. et si ille subditus confiteatur et parochus uere di-
cat uerba et formam absolutionis cum intentione esse absoluit,
si, nihil oio facit. ecce ergo sacra^m iuriter per ecc^a.
et hoc passim et quotidie fit. et hoc adf. est oio infallibile.
quod si in hoc sacro ecc^a imo et quicumq; eps uel superior
hoc potest, qd totum et magis est superiorem, multo magis ecc^a.
potest in sacro matrimo^o, qd fundat in contractu, mere
nae, quare ecc^a. pluracis potest esse hoc sacra^m. qd esse a lia,
simili et respub. non prohibita ab ecc^a. ob contractum, inq;
natem, quem sacra^m presupponit tanq; subm^o ipsius sacra^m.

P.

est minimū arg.
 in canonibus. c.
 de conue.
 de conue. et Cayeta.
 de theologia. Papa
 de dispensate, et quod
 dispensatur in minimo.
 in contracto, multo ergo
 magis potest impedire
 se fieri, si potestam fac
 tum dicimere, nec hinc
 est sic p' respōden,
 sicut neq; alijs.

P multi doctores, inter quos et .S. Tho. tenent iuxta
 mentem Dni Gregorij .c. peruenit. qd. d. posse pres.
 biteros exco[m]m[un]ione summi Pont. confirmare seu deus,
 male ungeri paruos baptizatos, itaq; eui verū sacra^m
 confirmatiōis, et tñ c[on]tra Pontificis cō[m]m[un]ione, ex cuius,
 cuiusq; et alterius cō[m]m[un]ione, si presbiteri attentent con,
 firmare, nihil faciunt / similiter ex Pontificis cō[m]m[un]ione
 possent cōsecrare minores ordines, cōsecrare chrisma et oleum
 ita ut vere tali chrismate et oleo infirmoz possent confir,
 mari pueri, et ungi infirmi. que si faciant presbiteri
 absq; Pont. summi exco[m]m[un]ione, nulla eui talis cōsecra^o chris,
 matis uel olei, neq; illis possent cōfici sacra^{ta}.

Balsamū et est nunc de nec^{te} sacra^{ta} cōfirmatiōis et mā
 et tñ possit eccl^a statuere, ut nō est de nec^{te}. multa
 ergo pot eccl^a circa illa sacra^{ta}. que nō ita sunt de nec^{te}
 salutis, que nō pot circa alia, ut bap^m. Euch^a. et penit^{ia}.
 et multo plura erga minimo^m. ob rōnem iam dictā, q; sui cō,
 tractus nāq;. Unde est, ut solum matrimo^m. antebap^m
 suum, in bap^m. incipiat eē sacra^m. quod de nullo alio sa,
 cra^{to}. dici pot, qui. n. habet uxorē et est in minimo^o. Si
 baptizot, nō op^o de nūo cum eadem cōtrahat, ut sui sacra^m.
 sed eo ipso quod baptizat, minimo^m in eo incipit eē sacra^m.
 et tñ estō quis esset ordinatus, cōfirmatus, unctus, uel
 absolutus à peccatis, et postea reperiret nō baptizatus,
 illa oia sacra^{ta} nulla faciunt, et de nūo deberet cōfir^{ari}.
 mari, ungi si egrotaret, et ordinari, ut sic in titu. de cle,
 rico non bap^{to}. Ita Tertullia. dicit in lib. de monogamia

missio^m infidelium sacra^m incipit esse in baptis^mo in quo deus
conuersione^m procedente signat. et ibidem, q^d missio^m ab
epis, et presbiteris postulandum est, docet sacra^m esse missio^m
et inuicem q^d Guillelmus Parisien^s. et alij dixerunt, non esse
sacra^m circa eccl^{ie} b^en^edictione^m. Suetonius^m dum infideles
uxorati recipiunt illum, videat^r sup^{er}are vicem b^en^edictionis,
cum dicat, incipere missio^m illis esse sacra^m. de iam t^u
c^{on}uersione, inquit, q^d postulent missio^m ab epis et presbiteris,
non vult ergo Tertulianus, aliquos clandestine contrahere
nec filios absq^{ue} consensu parentum.

Preterea omnes rationes et causas, que pro alijs impedimentis sta-
tuendis possunt concurrere, reperimus et concurrunt in propo^sito
uel et maiores, si n. gradus consanguinitatis et affinitatis prohibiti
fuerunt ad extendendas amicitias, quid ni ad consanguinitatem
et euitandas inimicitias et defensionem, lites iruitabunt
clandestina ex filiorum familias missio^m. ex quibus certius et
cuius est ista mala sequi. et si ob euitanda uxoricidia
aut uicidia fuerunt statuta imp^{er}ia criminis, homicidia et
ex his missio^m plurima sequuntur, in reliquis aut impedi-
mentis leuiora oio mala impediuntur illis, que ex clandesti-
nis ex filiorum familias missio^m sequuntur.

et Preterea, illud malum est oio neuitabile alias, q^{uam} hoc reme-
dio s. iruitatione, et q^{uod} s. qui contrahunt clandestine,
deinde cum alijs in facie eccl^{ie}, sunt, missio^m, huiusmodi
in statu prop^{er}e desperationis et absq^{ue} remedio, imp^{er}imus n.
pene non possunt contra istos, q^{uod} clandestina illa, que vere
sunt missio^m, nequeunt p^{ro}hiberi, quare neq^{ue} ipsi puniri, nec

deducunt

de ducunt rem incognitione ecc^{le} metu eaydem pe^{cc}
 nary nisi secreto et in foro interiori et via confessionis
 sacrae, ea vero, quae in ^{facie} casu ecc^{le} et pu^{er}ae sunt contracta,
 non sunt minime: nec queerunt dissolui, uti nec prima pro-
 bari, nec partium confessio tm^o. s. eor^{um}, qui clandestine
 contraxerunt, esto ambo id confiteantur, satis est, ut
 illa pu^{er}ae dissoluantur, ut constat et est evidens, alij
 testes non sunt, quibus probentur clandestina, max^e cum
 ad dissoluenda minime: pu^{er}ae contracta, et a multis
 annis, ut sepe contingit, et multis procreatis filijs, et
 sepe et sunt persone dignae et illustres, ita ut absq^{ue}
 gravissimo scandalo nequeant dissolui, max^e requirant
 probatio, et testium fide dignor^{um}. cum ergo casus
 isti sunt frequentes, et ubiq^{ue} accidant, crudele
 oio et absurdum est dicere, deum, qui vel pro sola omnia
 aia filium suum morti tradidisset, noⁿ reliquisset pla^{na}
 tem ipsi ecc^{le} tot animabus curandis, cum tm^o noⁿ sit
 ullum aliud remedium, nisi huiusmodi minime: irritare,
 aut det^r illud aliud. quod. n. solet dari, ut ille, qui
 sic clandestine prius contractis, et postea in facie ecc^{le}
 vel illa, accipiat fugam, extraneum valde experegrin^u
 est, et impo^{le} q^{ui}q^{ue} ipsi viro, et perie^{re} semp^{er} femine, que
 si tentet fugam a viro, qui talis stimulat^r ab ecc^{le} et ab
 omnib^{us}, tanq^{ue} suspecta de adulterio poterit occidi, vel
 perpetuo teneri in vinculis, et sic est vere absq^{ue} reme-
 dio, nisi hoc admittat^r, cum tm^o in lege ch^{risti} suavissima
 non cadat perplexitas, et vere hoc cas^{us} caret in ista solutio^{ne}.

nisi ea datur, quae vera est, et cōclō cōcedatur
nigenti, ecc. 3. s. posse, et expedire, ut fiat, et ita eam
debere facere, q. s. iuribus, hoc. n. petri nedum, sed
et uiget mundus, nationes omnes, Principum et regū
oratores, prelati et parrochi, qui eiusmodi mala ex-
peti sunt, tm̄ negant incurij, in experti, et qui regi-
sentiam fore vix à lumine (qd̄ aūm) salutarum,
vix. n. aliud de illis credi pot̄ de illis, nisi aūm
crudelis occisores iudicent.

Demq̄ aut ius nās seu diuinū cōcedi tm̄ aut permitti
clandestinē cōtrahere, et filios familiā absq̄ cōsensu
parentum, itaq̄ concedi, aut permitti, illa eē m̄mo.
et tunc cōtrahens modi permissiōe aut cōcessiōe,
ius inferius, ut Summa^m, pot̄, ut sup̄. patuit multis ex¹⁵,
aut idē ius nās seu diuinū precipit et iubet ista ma-
tūmo. fieri, qd̄ tm̄ est absurdum, nā et prohibet, et tm̄
si quis dixerit qd̄ precipit, quom̄ ecc. 3. prohibet eadē fieri
et perpetuo prohibuit sub graui. m̄s̄ et p̄mis, et nedum
ecc. 3. sed et principes seculares, contra quas agere
nemo unq̄ dubitauit, fore pecc^m. / Jam ergo cōtrahē-
rent sibi oīo lex nās seu diuina et humana, quod dicitur
humana nō esset lex, sed iniquitas. hoc ergo demū
restat, ut lex nās seu diuina prohibeat, sicut uerē
prohibet, homines sic cōtrahere. quare ecc. 3. nō posset
nec respub. aliqua precipere hoīb̄ ut cōtrahant clan-
destinē, et filijs, ut absq̄ cōsensu parentum, nisi

tm̄

tñ eēt lege nāg aut diuina prohibitum, sed tñ
 permiffum uel concessum, poffet ecc. illud precipere,
 quo nihil absurdius et falsius. relinquit' igit'
 (inqs) hoc eē indubitatū, q lex nāg seu diuina
 prohibet huiusmodi mīsmo. ut cōmuniffimē efferē
 ſemper peccata. q si prohibet, quom' iterū prohibet
 ecc. aut repub. illa iuritate? non ne hoc est uelut
 monstruū, q prohibeat perpetuō illa, et nō ſines
 eadem iuritate? ubi aliud, ut ſimile, dabitur. q si
 non prohibet, ecc. si iuritet eadem mīsmo? nō facit
 cōtra legem nāg aut diuinā, quare neq; cōtra uerbum
 dei, q si non cōtra dei uerbi' facit. Et ergo, que
 est nra concl. 1.

Et licet ^{ut} ſuperius diximus, ueritas hec, cum ſit rālis aut ad pñam
 nālem pertinet, et ita rationibus et experientijs ſeu exemplis
 magis probanda ueniat, q; aucto. tñ quia multis non ſatis fit
 ſolis rōnibus, et ad cōfortibus, ut pro ea adducte ſunt, aucto. i.
 tabus et doctoz eam cōfirmabimur, omnes n. qui alicuius nō.
 minis ſunt, aut aſerunt aut in ſuis dictis preſupponunt id
 fieri poſſe per eccleſiam, et tñ querunt de modo, paucis nō
 magni nois dempſis. Deinde, qui tenent tpe euariſti mōi,
 mōi ſerie cōſenſu parentum aſilij cōtraria fuiſſe nullum,
 non dubitent ecc. id poſſe facere, imo nec poſſent negare,
 cum a facto ecc. ad poſſe ſit firmū cog. Inrequor eſt
 Glasa in. c. iniqui mīsmo. accusare pnt. Tenet idem concil.
 coloniē. qd hī in. 3. rot. concil. Et optat decretalem illam

Viſet.

Quaristi 30. q. 5. aliter. renouari. Idem et amul. Mogonti;
et qd maior est, Petri concil. Trident. quando multo maiora par-
tium petis, et fere omnes, demptis paucis tenent ecc^a posse.
Tenet Aloysius Hippomany lib. suo contra hereses. Tenet Casareus
in catalogo gloriæ mundi. 12. parte. considera. 36. ubi adducit
multos alios. Tenet et Christophorus Corsineus lib. 1. de re ponti-
ficea, et licet multi et doctores teneant, tpe' Quaristi non
fuisse nullum, nullus tñ dicit, nō potuisse annullari ab ecc^a.
Propositus post longā disputationē in c. ad dissolutionem desponsa.
impub. dicit coe' se opinione' contra gloriā et Abbatem cum
Hostien. qd si Papa interdicit, ne celebrat' missam cum
clausula decreti irritantis, et si impedimentum nō sit perse-
tuum, missam e' nullam, si postea fiat. Papa ergo et ecc^a
pōt annullare.

Gregorius. c. 1. num. 18. de sponsalib. tradens an valeat statu-
tum laycorū, ut filia nō celebrat sine consensu Patris, tandem
dicit, qd valebit, qd nō venit contra substantiam missam, si
nō annullat illud, qd, inquit, non pōt facere nisi Papa.
Ecce ergo qd Papa pōt condere statutum annullans missam filij
contractū sine consensu Patris, ecc^a qd pōt.

Propositus in Dubio. de clandestinis. desponsa. in responsione ad. 3.
ibi non obstat Tertium arg^m. cum superius argumētaret
cum canon posset inualidare missam celebratā, cur nō in-
ualidauit in clandestinis? Respondet, qd illud procedit quādo
Papa vult annullare, uel perpetuo prohibere. at hic solum
prohibere venit ob honestatem, sentit ergo Papā noluisse pro-
hibere in clandestinis annullando, quare cōcedit p'atem Papae,

et

et sic ecc. et solam defuisse voluntatem.

cois et semia est in c. 1. de sponsalib. dum dicit, non valere
statutum laicorum in mandatis contractu minorum vel perso-
nas, et ita non valere statutum legum civilium prohibentium
minimam inter tutorem et pupillam, rectorem provincie et pro-
vincialem, non reddunt aliam rationem cur non valeat, nisi
quod materia non est de foro seculari, sed ecc. ita Abbas in c. 1.
num. 7. de Sponsalib. quem sequuntur omnes alij. si ergo
rogarentur an hoc posset ecc., profecto non negarent.

Abbas cum cois in c. super eo de cognatione spirituali, et in c.
quod dilectio de consangu. et affini. sentit, posse valere consuetudi-
narem, si approbata sit a Rom. Pont. imo solam consuetudinem
inducentem novum impedimentum divinum minorum ratione
scandali: at est scandalum in clandestinis et alia mala,
non dubitat. S. Tho. in 4. d. 28. q. 1. ar. 3. nec Cayeta.
tom. 1. tracta. 13. de usu minorum q. 2. qui dicit magis
desse esse adimpleri multos, quod contrahere in 4. gradu cois
sanguinis. seclusa prohibitione ecc.

Anteminus. 3. p. sumus. c. 17. 16. de voto simpliciter, in principio
dicit, quod si a Papa fiat prohibitio decurrens irritum et ina-
ne in his impedimentis. scilicet clandestini et aliorum, que solum
impediunt. quod minimum tale si subsequeretur, est nullum. et
ibi refert Salutarium edictum. Tenet expresse Silvester
verbo minimum 7. in principio versu. testium, dicens id solum
habere locum in Papa, et si impedimentum non sit perpetuum. ergo
idem erit in ecc. quoad clandestina, licet non sit impedimentum.

perpetuum. Tenet et Dñus de Soto in. q. d. 28. q. 1.
ar. 1. et nemine de hoc dubitare, dicit, T

Tenet et Amb. cassorinus, in tracta. de clandestini.

fr Petrus à Soto. in suo lib. de officio sacerdotum. Et demig
des, Iacui^{ms} (ut dixi) de nuptiis, et his multis inferioris nois.
nec est aliquid in similibus rebus, qd possit ecc^a prohibere, qd
nequeat irritare.

Aliqui et ex Tribus, qui iam negabant absolute posse fieri ab ecc^a,
per statutum aut decretum. concedebant tñ posse in casu,
aliquo cōtractu matrimonij annullate. ex quo seq^r iam ecc^a
des posse, quare si subest cā, nā et poterit clandestina annu-
llate, sicut aliquot, et et filioy familiay sine cōsensu pater-
num.

Leo Papa, et hī. 27. q. 2. ait, cum societas nuptiarū ita à prin-
cipio sit instituta, ut preter cōmixtionē sexuum nō habeat in se
nuptiay coniunctionis chrī et ecc^e sacra^m, nō dubium est, illa
nuptiarū non pertinere ad matrim^o cum qua docet, nō fuisse
nuptiale minist^o. hōc ille. et in clandestinis et filioy fa-
miliay multis sacerdotib^{us} liquet nō intercedere nuptiale mi-
nist^o.

Idem Leo Papa. 30. q. 5. qualis debeat uxor ee, que habenda est
sū legem, virgo casta, et desponsata in virginitate, et dotata legi-
time et à parentibus tradita sponso, et à parantibus accipienda
et ita sū legem et euang^o publicis nuptiis in coniugium ligde
sumenda, et oibus diebus vite sue, nisi ex cōsensu et causa
vacandi deo nunq^m ppter hominē est separanda, et si fornicata
fuerit, dimittenda, sed illa uiuente, altera nō ducenda, quia
adulteri res^o dei nō possidebunt, et pena illius p scup^o accipienda.

Item

Item ex concil. Lateranen. c. 6. / 30. q. 5. nullum sine dote fiat
 coniugium, iuxta possibilitatem fiat dote, nec sine publicis nuptiis
 quisq[ue] nubere, vel uxorem ducere presumat, ubi Gratianus
 dicit, his omnib[us] auctoritatib[us] occulte nuptiis prohibent[ur],
 atq[ue] ideo cum contra auctoritates fiunt nuptiis, pro infectis
 haberi debent.

Delagius scribens defensori Potentio 32. q. 3. Præm[issa] puellæ
 inquit, ecc[lesi]æ me[us] famulum, avum vero eius liberis ortum
 constat esse natalib[us], et ideo aui magis electione de
 conuictione neptis, q[uam] Patris eius, cuius nullo modo libe-
 rum pot[est] esse ablatum, decernimus attendi. et Gratianus ibi.
 q[uod] ergo electione aui huic ista nuptiis probatur, hanc contra
 legitimam sibi copulationem. hec Gratianus. quare sentit atq[ue]
 licentia et vote parentum non esse nimis.

Sed et Euastus sepe allegatus in hac m[an]u in ep[isto]la ad e[pi]sc[opus] Africae,
 quæ h[ab]et i. to. concil. fo. 66. et 30. q. 5. alter, et decreto ibi,
 nisi lib. 6. dicit, alter legitimu[m] non sit coniugium nisi ab
 his, qui super ipsa femina d[omi]natione h[ab]ere vult, et a quib[us]
 custodit[ur] uxor petat[ur], et a parentib[us] et propinquiore[bus] sponsel[ur],
 et legibus doret[ur], et suo t[em]p[or]e sacerdotat[ur], ut mos est cum pre-
 cibus, et oblationib[us] à sacerdote b[en]edicat[ur], et à paraministris,
 ut cosue[rit] docet, custodita et sociata à proximis congruo t[em]p[or]e
 petita, à legib[us] doret[ur], aut solemniter accipiat[ur] et b[e]n[e]dictio uel
 t[em]p[or]e uob[is] vacent et castitatem custodiant. Item, ita
 peracta legitima scilicet esse conubia, atq[ue] uero presumpta, non
 coniugia, sed adulteria uel concuberia, uel stupra aut forni-
 cationes, potius q[uam] legitima coniugia esse, non dubitat[ur], nisi v[er]o
 q[ui]sda[m] suffragauerit, et vota succurrerint legitima.

Nullus fidelis cui
ius eius conditio sit
occulte nuptias faciat,
set in dicitio accepta
a sacerdote pu. nubet
in dno.

Videm. 30. q. 5. c. nullus fidelis ex decreto Formisae Pape. c. 6.
et. c. noster ex Nicolao ad consulta Bulgarorum. istaq. n.
oia, et multa alia similia crepensata aut p. bant tpe illo
mimo. clandestina ex filioy familias absq. licentia parentum
nulla ee, aut certe in p. bita. Stricta, ut pro nullis tunc ha.
berent, aut pro minimo probant ecc. posse annullare.

Clemens. iij. scribens florentino ep. c. vi. qui mimo. accusaretur,
inquit. Parentes, fratres et cognati utriusq. sexus in testificatione
suoq. ad mimo. coniungendum vel diu mendam admittant.
qd. tan antiqua consuetudine, q. legibus approbat. Ideo. n.
max. parentes, et si defuerint proximiores admittunt.
qm. unusquisq. suam genealogia cum testibus et cartis, tum
et ex recitatione maior. suae laborat, qui. n. melius recipi
debet, q. illi qui melius sciunt, et quoz. est inter ee, ut
ut si no. interfuerint, et consensu no. adhibuerint, qm. leges
nullu. fiat mimo.?

4. concl. Sit q. d. id p. expedire, qd. f. huiusmodi mimo. nulla
redant. hanc et probant oia superiora dicta, quibus pro.
batum est, ecc. hanc p. tatem, frustra. n. eet talis p. t.
nisi q. d. liceret, et expediret illius usus et executio. deus
aut et na. minie faciunt frustra. quare sicut valet arg.
p. expedire q. d. ego iam est talis potestas in ecc.,
(alios. n. non sufficienter esset prouisum) ita valet, est p. t.
iam data, ergo et q. d. p. expedire illa uti, ex illo dogmate
certo et casto. qd. deus neq. deficit in nec. neq. abundat
in superfluis, ofere eadem semia est B. Anselmi in de
conceptu verbi, aut lib. cur deus homo, q. minimu. in conuenient.

In deo

in deo est impote, et minima congruentia in eodem modo,
 ut necesse, necesse n. deus facit oia, et providet optimo m.
 / quod si data est hęc p[ro]visio ecc[lesi]e, certi in bonu[m] auct[orit]ate et ad
 evitanda mala concessa est, quare quęq[ue] mala illa vitan-
 da, et bona promovenda p[ro]videre p[ro]le erget, ex-
 peditur quęq[ue] ubi hac p[ro]visio. sicut et p[ro]visio ad alia impe-
 dimenta m[ini]mo[m] divi n[ost]ra statuenda data est et ecc[lesi]e
 de mala et vitanda et bona promovenda, que et p[ro]videre
 occurrere, sicut se sepe occurrunt, et n[on] minima sed ma-
 iora in p[ro]posito, multo ergo m[ini]mo[m] v[er]o dubitari p[ro] hęc q[ue] c[on]cl[us]o.
 imo et aliqui et P[ro]visio negantes p[ro]ncipalem c[on]cl[us]o. 1.
 ecc[lesi]e posse, hanc non negabant, certi non intelligentes
 de quibus affirmarent aut negarent, aut quid dicerent,
 cum sibi ip[s]is in hoc repugnarent.

2^a c[on]cl[us]o. Jam nunc et hoc t[em]p[or]e expediri ecc[lesi]e et s[an]ctam synodum g[en]eralem
 eam rep[ro]v[er]entem hac ubi p[ro]visio, q[ue] s[an]cti annullat, et irrita
 reddat huiusmodi m[ini]mo[m]. hęc c[on]cl[us]o est ex illis, que
 dicuntur continere q[ue] facti non v[er]is, in quo si erraret (qd
 non evenit) non difficile posset error reparari, si n[on], n[on]q[ue],
 bene succederet huiusmodi m[ini]mo[m]q[ue] annullatio, posse
 tunc Papa abrogare decretum, quare n[on] est mag[is] p[ro]vidi-
 culum, si ullum est, hoc fieri. sed t[ame]n si p[ro]videre iam
 c[on]cl[us]o sunt vere, non videri q[ue] de hac possit dubitari, si
 n[on]q[ue] ecc[lesi]e p[ro]visio, et quęq[ue] p[ro]visio expediri, ut faciat, quia m[ini]mo[m]
 expediat iam, q[ue] tot mala passim et ubiq[ue] sequuntur ex
 eiusmodi m[ini]mo[m]q[ue] oia que ex illis sequerentur, que

alias exprohibitis per ea.³ sequantur, quibus essent pro-
hibita et annullata, et nusquam toties et tanta inobedientia
clandestine contracta sunt, sicut hodie fit. finis omnis
mimonij, et bona oia eiusdem aut impediunt, aut max.
recipiunt detrimendum, proles. n. est illegitima, fides
deest, sacra^m profanatur sacrilegio, littere, dissensionem, in-
micitiam max.^e inter nobiles et familias, homicidia sepe se-
quuntur, infelices obitus multorum patrum ex nimio dolore
mimoniorum, que a filiis, ipsis inuitis, furis, adulteris plu-
rima, quibus vix pot. alias provideri, infelicitates exitus
communione habent eiusmodi mimonij. et inter coniuges
max.^e odia, percuria testium, denique que mala non sequun-
tur est quotidie plura, ut crescit in diebus concupiscentia, cu-
piditas, inobedientia hominum, vere nullus non videt, non
expedire, max.^e cum aliquibus ex precipuis horum malorum
nullo alio modo possit mederi, quod huiusmodi mimoniorum
annullatione.

Expedit et eo quod cum res sit grauis, ardua, et magna ex eius
consultatione, tanta denique, ut uel ob eam tunc graue con-
cilium merito eorum congregandum, adest iam frequentiss.
et max.^e authoritas, numero Patrum, vniuersitate nationum
eruditione, grauitate, adsum et ultra Pres. plurimi uiri
docti, ut oia nusquam alias potuerit res hęc dignius, acui-
ratius quod tractari et defini, tunc adest, ut debeat differri
eius. n. hoc perpetuo excludi, cum oia, que desiderari pot.
habeamus. accedit et et consensus ac sententia summi Pont.
ad que nonnulli Pres. nequ.^m hoc remitti poterant. multorum
et

Et cardinalium ab eorumque doctissimorum virorum, qui Romae
 debent his in gravissimo inquisitionis tribunali; S. D. N.
 Pio. iiii. presente convenere, qui oes, remine scripto
 suum addidere calculum afferentes et ecclesiam posse et
 expedire nunc. quid ultra expectabimus aut pete-
 mus? quia maior est auctoritas? imo quia tanta? quia
 maior eruditio, pluresque eruditi? imo quia tanta, ut
 quis ergo poterit contramitti, vel audere, ubi haec oia
 concurrunt?

Et licet dictae conclusiones et veritates adeo sint fortiter aperte
 quae probatae, ut liquido constet, nihil posse contra eas, cogit
 rationes adferri, quae vel minimam signat dubium, aut parvam
 difficultatem. quia tamen Praesides illi, qui aut non percipiebant
 earum pondus, aut modicus resistere propofuerant, necedere
 viderent, et a suis cadere opinionibus multa in contrarium,
 videlicet pauca et fictilia, adducebant, ut evidenter, si
 tamen fieri poterat, dictae veritates manifestent, eorum argu-
 menta libet adducere, eaque aperte diluere, ut oibus visis
 certissima constet veritas, appareatque -

Imo igitur ex fortissimi suo iudicio arguitur hoc. huiusmodi
 minusque semper fuerunt, et perpetuo contra illa conclama-
 tum in ecclesia, eadem damna, quae nunc praeteritis temporibus
 sequebantur, mentio habita fuit in concilio praeteritis, sed
 tam et maxime in hoc sub Paulo. iiii. de illis annullatis,
 tamen nusquam factum est, neque ausa est ecclesia effacere, summa
 ergo nos temerarij vel audaces et supra senes et pres-

nos volumus intelligere, et plus illis sapere, quare, inquit,
Pater non fecerunt, certo, quia aut non erant certi ecclesiam
posse, aut esse posse, dubitamus, expediret ne.

Pro huius aliorumque solutione iam imprimis notandum, quod est
maximè argum. pro conclusionibus assertis, et hoc argum. et omnia alia,
que Pater illi adduxerunt equè et pari jure verius, probantur
contra omnia alia impedimenta, que ecclesia statuit, ut dicimus
minimè, ecclesia scilicet non potuisse illa statuere, et ita errasse
evidens igitur est, ea omnia nihil probare, et verè ita est, omnia
esse sophistica, quia falsum concludunt. Nec est dubium, cum
vel ecclesia possit, vel non potest, horum, namque alterum est verum et
necesse alterum verò falsum et impossibile, quare vel omnia argum.
que adduximus sunt sophistica, vel omnia que in contrarium addu-
cuntur, et veritates istae scibiles sunt, sciri quod sciri, non ut qua-
dratura circuli, que esse sit scibilis, eius tamen veritas asseri
nequam est inveniendi, nec potest fore inveniendi, ita ut sit scita
et evidens. sed tamen in praxi neg. sumus in praxi aut praxia
veritate, que nequam debet, potest sciri, verum necesse est, eam
sciri et cognosci, cum, namque, dirigat in praxim spectantem ad
regimè politicum et ecclesie gubernationem, ut omnia sit errorum
asserere, eam non posse sciri. quod potest debetque, ubi nam et quomodo,
si non in concilio generali tali tantorum, quale quod tamen habemus.
Hoc iam pro solutione omnis argum. præmissi documentis, illud
huic adiungamus, et imprimis si hoc argum. concluderet
nihil denovo in hoc sacro concilio statui definitumque deberet
si non prius in alijs definitum statutumque esset, nisi et

de

de quolibet alio conatus idem sequeretur, de Pontifice
 et quocumque, imperatore, Rege, Republica, de cuiusque
 regni, ditionis, quae magis, mihi de novo statuere debent,
 quae non prius decreta fuissent, audaces alias et temera-
 rij futuri, si faciant, quo mihi absurdum et ridiculum
 magis, non debuit ergo fabricari. 3^m et 4^m gradum co-
 sang. et affini. addere, quia sui predecessores non fecerant,
 nec debuit Julius tres alios gradus superaddere, et
 duo alia genera affinitatis, quae usque factum id fuerat
 nec innotuit. 3. debuit tres illos gradus et duo genera
 abrogare sub pena audaciae et temeritatis, neque Theo-
 datus Pont. et alij Postea impetrata cognationis spiritualis et
 legatis, criminis expulsi honestatis iustitiae, demum nulli
 Pontifices, nullaque concilia debuerunt aliquid novum
 constituere, quare omnes errant, nec posset nunc eccles.
 aut Sancta Synodus tollere 4^m gradum affini fer consangu.
 aut eius dispensatione ordinariis committere, quia nemo
 non fecerunt, et tamen proprie est factum, et multo plures dies
 unum vel aliud voluerunt et petierunt. nec posset et eccles.
 aut eadem Synodus tollere aliquos gradus cognationis
 spiritualis, et impetrata illa, quae veniunt ex copula fornicaria
 et nonnullos gradus circa impediendum quae honestatis iustitiae
 et tamen Sancta Synodus fecit haec. errant ergo iuxta hospita-
 tum sententiam, si suam ass. valet. Tunc quo ducimus argu-
 contra veritatem apostolicam adductis. quare Respondet

quod ecc^l (ut dictum est) semper prohibuit huiusmodi
mismo⁹ et graui⁹ et q⁹q⁹ annullauit, ut nō obscure
ostendunt decretales supra adducta, et doctores catholici
superius allegati, sed et si illis nō credunt, hoc facit
ecc^l nunc, qd in alijs impedimētis statuendis fecit, p⁹
n. et nō pauco t⁹ prohibuit, q⁹ annullauit, et demū, cum
videret prohibitiones nō sufficere, processit ultra, et
annullauit q⁹ quod in sacris ex⁹ nō contraherent mag⁹
no t⁹ fuit prohibita, q⁹ nēdum erat ritum, sed
contrahentes suspendebant⁹ sacro officio, et manebant in
suis uxoribus. De uocentib⁹ eodem, nō. n. erant à prin⁹
cipio in ecc^l religione h⁹ instituta et approbata, quare
prius uota fuerunt simplicia, q⁹ solemnia. Ecclesia itaq⁹
indies creuit in cognitione rer⁹ doctrina et experientia,
et addit multa, et definiit, tam quoad dogmata, q⁹ quoad
ad mor⁹ reformationē, ut st⁹ h⁹ synodus in utroq⁹
multa definiuit et statuuit, nūq⁹ antea decreta. sic
sp⁹ st⁹ docet ecc^l omnem veritatem suis locis et t⁹
pro ut ipi expedi⁹ scire, nam oia simul, sed ordinate, et
q⁹ nec⁹ est, et docebit ad finem usq⁹ mundi, nunc ē⁹ his
t⁹ pluramala maiora et frequentiora sequunt⁹ ex his
m⁹, q⁹ quis cis t⁹, et q⁹ habent aliud gnale conciliū
quo h⁹ et similia possunt defini⁹.

Aliud eor⁹ arg⁹ erat, q⁹ hac annullatione multa iura tollunt⁹,
ut titulus de clandestina desponsatione, et alii.

ad quod De' utinam plura adhuc tollerentur ex iuribus et sta-
tutis humanis, et que remanerent suarentur. ad quod. n.
Vltima alia, congregat' concilium generale, nisi ad diminuendum
infinitum prope numerum constitutionum humanarum? nonne
et dum ecc'la statuit alia impedita, cessabant leges aliquae
humanae et decreta, quae cessant. c. illo non debet de co-
sanguini. et affini. et dum nunc sacra synodus tollit
gradus aliquos in cognatione spirituali, et in impedimento
honestatis iustitiae, et in affinitate, quae proveniunt ex copula
fornicaria, in his, magis, omnibus non tollit iura humana
multa? leges humanae non debent esse perpetuae, sed temporales,
sed tamen naturales et diuinae, eaque. n. repugnet has esse temporales
seu particulares, sicut illae esse perpetuae et universales,
mutandae q. sunt iuxta qualitatem et tempora et loca.

Aliud fuit arg' quia asserunt hoc esse dogma, An. s. ecc'la
possit uel no, quare non est definendum et cum semina maiori-
tis partis Patrum, quia multi contradicunt, de finitio. n. dog-
matum fidei non debet fieri nisi ex magna concordia Patrum,
nullis. s. aut paucis repugnantibus. cum sic hoc totus Pres co-
tradican. s. 57. esto maior pars consentiat non conuenit
dogma hoc definire.

Huius arg' quidam Pres respondebant, hoc non esse dogma
poterit. n. ecc'la uel sumus Pont. hoc decretum abrogare
quod videtur expedire, qua ratione illi Pres credebant suffi-
cienter responderi arg'. haec tamen responsio meo iudicio non
est satisfactoria arg'. nec video qualiter non sit dogma, ecc'la
potest uel non potest, quae cumq. pars definir' est. n. uentur

necesse, illa, nunquam, pars, que vera est, si. n. ecc^a pot, necesse est
hec, ecc^a pot, q^{si} no pot, est impotens, est. n. modalis diuisa,
que dum pura est, nunquam est contingens. atq^{ue} ideo aliter res,
pondeo arg^{to}. cum hac distinctione. Aliud est definire hanc
propositionem, q^{ue} ecc^a possit iuritate cuiusmodi mismo? tanquam de
fide, et ita catholica, ut opp^{ta} contra fidem sit et heretica, et
sub Anathemate damnare opp^{ta} aserentes, aliud est citra
huiusmodi damnationem, et absq^{ue} anathemate annullare dicta
mismo?, Primum ista synodus no facit, sed tm^o 2^m, quod
fieri pot absq^{ue} expressa damnatione sub anathemate, et hoc
arg^{to}, ut predictum est in resolutione primi, eque et pari passu et
currit in omnibus alijs impedimentis, que ecc^a possit, an. n.
ecc^a possit prohibere et annullare mismo? ratione consanguinitatis
et affinitatis in gradibus ultra 4^m, ratione cognitionis spiritualis seu
legalis, ratione criminis publici honestatis iustitiae, ratione sacri ordinis
in his, nunquam, et omnibus alijs statuendis aut derogandis, no
dubium quin sit dogma, et ita in quolibet impe^{to} statuendo
et tollendo includit dogma, nec ideo erunt tot dogmata,
quot prohibitiones, derogationes, annullationes, et consti-
tutiones ecc^a pot facere, sed tm^o est unum dogma respectu
suum, alias. n. infinita essent dogmata, q^{ia} tot sunt, que ecc^a
pot statuere aut destituere. quare sicut in alijs omnibus
impedimentis non prius ecc^a definitur, se posse, ita q^{ue} de hoc
faceret articulum, sed facto ipso ostendit se posse, ita et nunc
circa definitionem pot hoc decretum facere, ponens in praxi sanc-
tionem q^{ue} s. possit citra nunquam, condemnationem expressam et for-
malem oppositae esse sit quedam virtualis definitio, sicut
q^{ue} statuit alias leges et constitutiones in quolibet. n. tali
includit

includit' implicite hęc veritas. s. q. pot' statuere illud, et
 sic definit in actu exercito (ut dicunt dialectici) nō in actu
 signato. qd' amplius ex' declarat. dispensavit ecc'ia quōq'
 in minimo ratiōe tm', in uoto solenni, in p. gradu cōsanguini. f.
 citat' n' damnationē eorū, qui tenent eam nō posse, inter
 quos est. s. Tho. quo ad duo p.^a, sequuta. n. est ecc'ia in
 hac praxi opposita semiam citiā damnationē, nōq', alteriq.
 simile ē habemus ex concilio Viennensi clement. de summa
 Trini. c. ca. que incipit, fidei catholicę. §. Baptisma,
 ubi concilium opinionē illam, q. in bapt. virtutes et in-
 formans grā paruulis infundant', tanq' probabiliorē,
 recipit, nec tñ' damnat oppositā semiam. et sic nullus ma-
 ner scrupus in arg.^{to}. - Denicā estō uerū reformate defi-
 nit tanq' dogma, q̄ptum ad hoc q. ea possit. s. d. sta
 synodus bñefacere, qñ omnes theologi, ut dictum est, cō-
 uenerūt in hac semia, de ruptis duob'q', inter Prej' ē pauca
 negarūt hoc. sed q̄ptum ad illud, an expediat, an non
 (qd' nō est dogma, sed res facti) plures dixerūt nō expedire
 tñ' sufficit maior pars, qñ non est, ut dixi, dogma. et qñ
 ecc'ie visum fuerit, pot' (ut dictum est) abrogare decretū.
 est igit' hoc argm' sicut et alia. i. nullum.

Alio arg.^{to} querebant quomō. et qñ annullat' tale minimū? cum
 concurrat illi oīa que sunt de eētia minimij et sacra.
 cōtra que nō pot' ecc'ia facere.

Statim videt' hoc argm' in omnib' alijs impedimētis curere,
 ubi ante ecc'ie annullationē oīa ē, que de eētia et subst.
 tūcia minimij et sacri erant, concurrebant, In sacio ē

semper et alijs, ut supra dictum est, nec est hic locus alium ca-
uillationi, est enim ecclesia aut respublica non impedita in his, et
se gerit, ut cum universalis cum particulari, ut deus cum igne
et qualibet causa creata, et sic deus quique prohibet ali-
quid, tamen concurret cum causa creata, cui prohibetur et ad
oppositum effectum, quique uero non concurret, uelut cum igne in
camino tuum puerorum, cum sole dum stetit ad Gabaon, cum
Balam Profeta, dum mitebat maledictione israelitis. In his
inque casibus et multis alijs miraculis, que fiebant in martirij
passionibus, deus non concurrebat ad effectus, quos cause ille
secundum suapte naturam poterant producere, sed potius oppositos
effectus efficiebat, ut in camino pueros refrigerabat, sol
stabat, nec mouebatur, Balam benedicebat. eo inque modo
ecclesia se respicit in contrarijs et multis actionibus se habet,
ut quique prohibeat tamen, et tamen concurret ad actum prohibendum
quod non annullat, quique uero exprimit et annullat, et
tunc non concurret, sine concursu autem causa universalis, et
preordinata inferior et subordinata non agit, uelut sine
sole et eius concursu hec inferiora non quiescent, et sicut
statuit deus causas creatas universales et preordinatas a
quibus in suis actionibus inferiores dependere, ita et
dedit respublice ecclesie hanc potestatem, cui subordinauit iudicia
duo ex particularibus supposita, ut hec sine illius concursu in-
hie agerent in his actionibus moralibus, que spectant ad
bonum respublice. et sicut ille ordo causarum naturalium est necessarius
in universo, ita et iste in moralibus causis et in gradibus et
ut per se et in omnibus et morem similes et conformes naturas

et

et gratuita est moralibus seu naturalibus, estque suavi magis
 dei dispositio in toto universo, et in toto politico sicut et in
 toto seu corpore naturali, nec manus. n. nec alia pars hominis
 potest aut moveri, aut aliquid agere sine hominis consensu
 et concursu.

Aliud Atq. quia filij familias quique nequeunt contineri, sed
 vivunt, et parentes sunt duci, nolentes eos nupti tradere
 ergo crudeliter est in tali casu, eos non posse contrahere, que
 requirit status, qui. n. non potest contineri, inqt. Apt. rubal,
 q. contra Apt. doctrinam eum huiusmodi statutum annu-
 llans talia minus.

Ad hoc impunitis dicit, q. Sta. Synodus neque vult neque in-
 terdit in universum annullare minima filiorum absque con-
 sensu parentum, sed in filiis usque ad. 20. tm, aut. 18.
 annum, infemmis vero usque ad. 16. vel. 14. ad quam
 etatem non dicitur est filios expectare parentum consensum,
 neque in illa vivunt, aut est valde difficile continere.
 Deinde est Sta. Synodus provideat illis casibus, esto rari-
 simi, ut. s. recurrant ad spirituales Pres. .i. ad episcopos, confe-
 sores seu parochos, qui si opportuerit referant ad episcopum,
 cuius est providere in similibus filijs spiritualibus. Deinde
 est nullallex potest statui, que omnia evitet mala, et occurrat
 singulis evitibus incommodis, satis est q. plura tollat, esto
 non omnia et singula.

Aliud erat atq. q. quique licet, convenit, et est necesse. clari-
 destine contrahere, et filios sine consensu parentum, ad
 mala et scandala vitanda. fatemur, sed est quique est

necc^m ad scandala et mala evitanda cōtrahere in gradibz
consang. et affini^z prohibitis, et ubi sunt alia impedimēta
à iurepositivis, ergo ecc^a male fecit illa statuendo. est
et quicq; necc^m aut expedienti^m plura herē bñeficia, appe-
tere dignitates et procurace, ergo ecc^a male prohibuit, licet
quicq; occidere, s. nō sit precept^m nō occides. Jam et sc^a syno-
dus providet illis casibus, ut de licentia epⁱ seu parrochi
possint pretermitti solemnitates. hęc ergo arg^{ta} si cōclu-
dant, nullę humane leges poterūt statui, cum. n. humana
sint decreta, de rebus vel actionibz nō intrinsicè et necc^o.
et semper bonis aut malis, neccessum est in om̄ia illa et
de se quicq; variabili occurrere casum, in quo nedum liceat, sed
et expediat, imo neccessum sit, agere cōtra corticē et legē
legis: hinc rei servit Episcopiā, seu equitas, que est nāt^{is}
ratio, cui legis hatoris intentio debet eē cōformis in om̄ibz, nec
leges humane commiter obligant de se, ubi nāt^{is} vel divina
nō militat, nō obstante morte aut eius magno periculo.

Est et aliud arg^m quia ex hac minimomōq; annullatione, se-
quent^r tot mala aut plura, q̄ iam sequunt^r ex clandestin^z
q̄ q̄ contemnet, nec nationes obediunt oēs illi, et precipuē
sequet^r hoc damnu^m, q̄ si quis post hoc decretum clandesti-
nè duxerit puellam, vel filias familię sine consensu pa-
trum, et deceptorū illas ac stupraverit, postea uerō contra-
ham pace et excōsensu parentum cum alijs, priores ille
manebunt deceptę, et cum suo damno absq; remedio, q̄
nequeunt illas ducere, cum iam duxerint alias, vel et
Si

Si nō duxerint alias, cum fiant prima illa nō esse
mōmo? non eas ducunt, sed alias. et tñ, si prima illa
fuisse mōmo? metu inferni et quia nequeunt absolui
citra hoc, sumunt illas quōsep.

Dico, ut iam dictum est, nullis legibz posse oīa mala et
incomoda evitare, sed necessum est semper aliqua eue-
nire, sed intentio legis labor est, ut pauciora et ra-
rius eueniant, et negamus, qd plura mala sequant' ex
hac mōmonoy annullatione, siquidem probatum est
q' eō pōt ea annullare, et quōz pōt expedire, ergo et
quōz seruiat huic, ut plura evitent' mala, et pauciora
eueniant, et Deū iudicant nunc curere ep's, qñ expe-
dit. atqz ideo non est hoc decretum diuinū seu nātē, sed
humanū, qd semper pōteat, si expedierit, abrogari,
et puelle, cognitio nō eē illa mōmo? sibi post hac cauebunt
et iuvenes, si eas sic deceperint, et tenent' eas ducere
si pnt, aut eas dotare, nec citra hoc pnt' absolui, nec
metu huius, qd nō obediēt' decreto (omittendum est, ea
n. rōne nulla eēt lex statuenda, nec nātis nec diuina
et, qñ contra omnes sepissimē agit', et ab innume-
ris hoībz cōtemnunt', sed de hac lege melius sperandum,
qñ omnes p'ēs familias et nationes et Principum oratores
parochi, confessores, episcopi magis experti petunt eam,
imo urgent, nō ergo ad dō timendum, ella m. ita eē cō-
temendam, ut hac rōne stā synodus timeat illam sta-
tuere.

Preterea erat aliud arg^m. quia inter infideles degunt multi fideles
apud quos non sunt sacerdotes, qui benedicant nubentes, Idem
posset accidere in terris hereticorum, possem. n. deesse sacerdotes
non possem q. catholici contrahere.

Hoc arg^m impuimus et retorquet, quia posset et contingere ali-
ubi inter infideles non esse nisi fideles inter quos est aliquod
ex impedimentis positum per eccl^{iam}, ut consanguinitas vel affinitas
cognationis spiritualis vel aliorum. hoc 2° arg^m. nequilla impo-
suerunt statuenda. Si 2° tales fideles ignorant statutum,
non obligantur eo neque tenentur. qui sciunt, nec possunt illud suare
et non obligantur, impo. n. ita excoffat ut igno. Sed quid di-
cimus de alijs sacra. penis, s. eucha. que et magis necesse sunt
singulis, q. minimo et pluries sumi debent ex precepto Chri-
sti et eccle. cum tamen minimo nec sit necesse singulis, et semel tamen
in vita contrahat, aut ratio? si ergo non tollit, qui minus eccle.
prescribat omnibus fidelibus semel quodammodo confiteri et sumere
eucha. esse plures fideles inter infideles, qui nequeunt admi-
plere hoc preceptum, quare obstabit statuere hoc decretum de
minimo? Sed tamen talia sunt istorum arg^{ta}, unde et errabat
alii Pres. qui necesse huius sacra. equabant necesse. Cas^m, et
quo inferebant equè latè parere debere ministrum unius et al-
terius, Cas^m. n. est omnibus et singulis necesse ad salutem, et
ita in precepto singulis, minimo vero esto sit necesse in repub.
nulli tamen est in precepto, dicente Paulo, Nellen omnes esse scitis
ego sum.

fiat aliud arg^m sumptum ab absurdo, quia hoc decreto posito,
qui

qui cōtraheret corā parrocho, et duobus testibus nō clan-
destinè cōtraheret, et tñ, qui corā 20. cecl. 100. et laicis
sine parrocho et licentia ecc. cōtraheret, eius mīsmo^m est
clandestinū; cū tñ sit publicū, et sic pu^{am} est clandestinū
et secretum nō esset clandestinū.

Q^d hoc vult ecc. ut etiam ab ea petant hoc sacra^m quia
pñ, nam nunc est ante decretum factum, qui sic pu^a cōtra-
hit, sine licentia tñ et bñdictione ecc., punit^r tanq̄ clan-
destinè contrahens, et qui cū licentia et bñdictione ecc.
contrahit, et si corā duobus tñ testibus, nō punit^r, neq̄ habet^r
pro clandestinè contrahente, sed legitime. Et praeterea, qui
corā multis sic cōtrahit, quid mī contrahet corā paucis et
parrocho? et cum licentia ecc.? nunq̄ nō est ille cōtemp^t
ecc. et meretur puniti? nō ego obstant hęc quominus hoc
decretum fieri possit. / sicut et votum religionis aut casti-
tatis, et si pu^a fiat corā multis, nō tñ in manibus prelati
sive ecc. cum solemnitate requisita simplex tñ est, nec divi-
mit mīsmo^m cōtrahit, neq̄ cōtrahendum. et tñ si fiat cum
solemnitate requisita corā duobus tñ, et est solenne, et divi-
mit mīsmo^m cōtrahendum et cōtrahendum.

Aliter sic impugnant hanc veritatem, mīsmo^m (arunt), est
contractus nātis nō civilis, velut quilibet alia res nātis
ergo positus causis illius necessariis et sufficientibus, nō pot
impediri, quo minus resulter. cum ergo cōsensu liber et
mutuus cōtrahentium sit cōsufficiens, hac posita, clandesti-
mitas requirit impediri, imo vī abscidendum, q̄ pñcia est vel
est testium, aut absentia pñat mīsmo^m, vel tollat, et q̄

testes sunt de nec^{to} aut certia cotrad^{to}, ac si quis diceret
ignē sufficienter applicatum combustibili posse impediri ne com-
burat ab homine aut defectu testium, et de quacunque alia
causa nati, quo mihi absidius.

Huius est, etsi sit indignū solutione, respondet uti ad alia res,
ponsum est, si fomet idem adq^m de cotradentib^{us} in gradibus,
consang^{ue} et affinit^{is}. additis per ecc^l. uel ubi sunt alia impe-
dimenta ab eadem pot^{ate}. prius n. q^{uod} hoc est impedimēta
totum adq^m et tenebat et verificabat^{ur} in illis, qui cotrahebāt
3. 4. 5. 6. 7. gradibus, omnes n. hij q^{uod} dōq^{ue} fuerūt prohibiti
ubi. 35. 9. 7 et 3. per multa cap. Si similiter et in omnib^{us}
alijs cotradentib^{us} in quibus cōcurrēt alia impedimēta posita
per ecc^l. quomodo ergo ecc^l in illis oib^{us} impediuit causas
nates? .i. consensum legitimū personar^{um} legitimar^{um}, quales tunc
erāt? mirum est, q^{uod} hij homines nō intelligant suar^{um} rōnam fra-
gilitate. euasione, quas hic dant, et differēt^{is}. iam supe-
rius sunt excludē, consanguinitas n. uel affinitas in hoc uel
illo gradu, et s^{icut} est eadem et tanta est, et manet, cum sit
natis, siue agnoscat^{ur} ab hoib^{us}, siue non, neq^{ue} n. aliquos ee
consanguineos uel affines ex hoc pendet, q^{uod} si agnoscant se pro
talib^{us} et t^{amen} iam eadem gradus consanguinit^{is} uel affinit^{is} nō
phibet, iam uerō phibet, iam iteq^{ue} reuocat^{ur} phibitio, cum
t^{amen} sit cognatio natis, nec dependeat ab hominū cognitione.
Sicut ergo ecc^l pot^{est} hoc facere, ut quotq^{ue} inter hoies est cognitio
qua se agnoscant consanguineos uel affines in tali uel tali gradu,
eadem consang^{ue} uel affinitas sit impedim^{entum} dirimens, q^{uod} q^{uod} uerō

non

non ita homines se agnosunt per talibus, non sit, eadem
 (in q̄, consanguinitate et affinitate atq̄ equali manente, Sic et pot
 constituere, ut minimam antea cum ecc̄ licentia, et
 corā tot testibus sit ratum, et aliā iuratum, manente
 eodem consensu et eisdem personis, sicut si duae personae
 masculinae et femina vixissent tēp̄ illo, quo .5.º gradu co
 sang. Hec est prohibita, et tēp̄, quo nō erat prohibita (qui
 casus et facilis est, imo et contigit, qui cum consanguineis
 in illo .5.º gradu et mutuo consentient in minimo. Et tō illo
 tēp̄, illi nec personae et eodem consensu heri, dum erat pro
 hibitio, non cauebantur minima et hodie, remota prohibitiōe
 uel habita ē dispensatione ab ecc̄. erit minima. . . est ne
 hoc impediri igne applicatum ne cōtraat. aut impediri soler
 ne illumines, uel aliam cām nātem? idem oīo pot ostēdi
 in his, qui tenent cōtractu, quocumq̄ alio mipe. ex me
 ante dispensationē, et post dispensationē, uel anteq̄ esset
 illud impedim. constitutum, et postea. In his (in q̄, oīq̄,
 et ita sepi. mē, q̄q̄, s̄m̄hos, a ferere, ecc̄. impedire cās nātes,
 ne producant suos effectus, et uerū dare illis facultatem
 ut producant, futilia ergo sunt oīa eorū asp̄ta.

Sed et in alijs contractibz omnibus respub. aut legis lateri eadem
 facti, ut testa. legatio, donatio, et ceteri nulli sunt et
 irriti, nisi suatis solemnitatibz his uel illis, inter quas est
 numerus tot uel tot testium. Itaq̄ et iure nāq̄ nō constat
 illi contractibz, nec diuino, cum nec bona consūa possunt retine,
 si sic donata uel legata, ut si quis per ludum sine fraude
 et dolo, uel donationē factā a minoribus, aliquid habeat.

aut per donationem uxoris, inuito viro, tenet restituere ei
in foro confis, nec una hoc absolvit. non ergo lege naturali nec
divina stat ille contractus, aliam lex humana obligat om-
nia naturam et divinam. quod est erroneum. Legatum est per
testam. defectu solemnitatis et numeri testium, nullum, cogit
quis restituere, ut nec bona confisa possit retineri, non ergo
testam. oporteret, nec statat iure naturali aut divino, aliam
idem sequeretur, quod lex humana derogaret naturali vel divinae
prescipienti vel prohibenti. In his ergo omnibus lex superior
concedit vel permittit, non prescipit aut prohibet.

quod si lege naturali vel divina tale legatum, vel donatum est ipse
legatarius vel donatarius, nec possit homo prescipere restitutionem
illius, nec alius, cui restituit, possit recipere in foro confis, sed
omnino tenet restituere legatario.

omitto quantum spectat ad testes, et eorum numerum, quod solet
dici, et verum est et lege naturae, dictum si unus, et dictum nullius
et naturae non sufficere ad probandum, cum in ore duorum vel trium
stat omne verbum.

Ad formam igitur huius aequi. cum dicitur minimum esse contractum naturae,
dico, naturae esse multiplex et equivocum, cum placibus opponatur
iuxta regulas Aucto. in topicis, velut super naturam seu mira-
culoso, violento seu coacto, libero seu voluntario, raro seu con-
tingenti, casuali, neutro seu indifferenti. non ergo. ita est con-
tractus minimum naturae, ut non sit liber et voluntarius, quare,
ut voluntarius et liber, moralis, et legibus morum subiectus
unde non ita est naturae, velut generatio aut corruptio, cum, ut

dictum

dictum est) et liber sit, et ex voluntario contractuum con-
 sensu oriantur. atque ita cessant omnia arg^{ta} que adducuntur
 ex similitudine aut proportionem carum naturalium. imo est similis
 alijs contractibus, qui inter homines fiunt, et sunt necesse in
 vita politica, nec absque illis pot mundus extare, ut sunt
 permutationes, emptiones, venditiones, locationes, dona-
 tiones, et similes, qui omnes, sicut et matrim^o subiacent
 legibus humanis, quibus modificantur, seu determinantur.
 et quibus non fuerit oriantur nulli contractibus et iuribus. et plura
 hec (ut dictum est) sic est necesse in repub. max^e erga matrim^o.
 contrahenda, quibus et gignitur et sustinetur respub. Potest
 ergo dici contractus naturalis, vel quod necesse in natura, et conformis in-
 clinati et inclinationi naturali, ad quem natura inclinatur, et sic est
 de iure gentium, vel est naturale, quod natura ipsa docet, et quodam
 modo reperitur inter animalia, quare non violentus est contractus
 aut coactus, nec casus contingens aut casualis, neuter vel
 indifferens. omnibus ergo modis his opposit^{is} dicitur naturalis.
 ex quo nihil habetur, unde respub. vel ecc^a non possit matrim^o.
 irrita facere, nisi iuxta suas leges contrahant, sicut pot
 in omnibus alijs contractibus, quorum multi eisdem modis
 sunt naturales.

sed et aliud arg^{ta} faciunt, quia adus matrimonij occultus et
 secretus sui natura est, aut esse debet, mutua, scilicet, coniunctio
 viri et femine in actu conjugali, qui ob sui pudorem, fugit
 hominum oculos, qui ergo, inquit, pot^{est} stare, ut sit de necesse
 matrimonij et e^{ss}entia contra testibus fieri et contracti.

Hoc autem viduatum magis est, quod alia, cum sit constantissimum
maximo in omni re publica bene gubernata per ea esse oportere et
manifesta, ut filij cogniti sint, legitimi ne sint, an non.
et sic in nullo contractu apud gentes quas cumque tunc tot fuerint
solemnitates, adeo quod publice, nec tot invitentur, velut in ma-
ximis, ut dicitur est, qui nullis alijs spectaculij aut con-
tractibus affuisse legitur, per ea tamen cum sua prima matre et dis-
cipulis, publicis infelicibus nuptijs, qua actione ostendit, et
locum modum nuptiarum celebrandi. quare semper et ubique
fuerunt prohibita maximo clandestina, nam et qui male agunt,
odiant lucem. Cum ergo prohibitio hec clandestinorum
tunc fuerit ac universalis, aut est lex naturalis seu divina, aut
a iure seu instinctu naturali ortum habet, cum sit lex humana deter-
minatio quedam sit legis naturalis vel diuine. Potius ergo naturale
est, palam contractare, et in naturali seu contracta natura, clandestine.
cum ergo saltem ab instinctu naturali quodam procedat prohibitio
hec, quare non poterit lex humana cum illo instinctu prohibere
et irrita reddere eiusmodi maximo clandestina? cum
multo perius sit in natura sic contractare et filios in vitis parantibus,
quod unquam fuerit contractare in gradibus consanguinitatis et affinitatis. a quo
usque in 7. et in alijs impedimentis ecclesiasticis. et tamen s. Tho. dicit
in q. d. 34. q. unica. ar. 1. ad 4. et d. 36. q. unica. ar.
5. in corpore iure ecclesiastico esse prohibitum contractare in dictis gradibus
et in alijs impedimentis. dicitur enim in p. loco, quod ex qualibet lege,
tunc ipsius, naturali, divina, et humana, personae potest fieri
illegitima

illegitimus ad contrahendum, quare lex humana prohibet
 contra permissionem superioris legis naturalis vel divinae, (et in 2°
 loco ait, cum minimo fiat pro modum contractus cuiusdam, or-
 dinationi legis positivae subiacet, sicut alij contractus.

et in eodem. q. d. 37. q. ar. 1. in corp. inquit q. sacerdos
 impeditur minimo ex constitutione ecc. habet, in grecis ratione
 ordinis, in latinis in ratione voti, et q. 2. ar. 2. corp. d. 20.
 visandum, inquit, ex statuto ecc. minimum impeditur, et
 divini post contractum. et d. 40. q. unica. ar. 3. corp.
 et ar. 4. corp. et ad p. et gradus inquit, aliqui consan-
 guinitatis ex humano statuto sunt. Idem apud de afeinitate
 d. 41. q. unica. ar. 2. / et d. 37. q. 1. ar. 2. ad 5.
 minimum inquit, hoc pro causa rursus consensus, non autem ordo,
 sed hoc cum sacralem determinatam a deo, et ideo minimum
 potest impediri ex ordine precedente, quod non sit verum minimum. non
 autem ordo ex minimo. quod non sit verus ordo, quia sacrorum
 virtus est immutabilis. sed alij humani potest impediri.
 Ecce imponis solutum a q. qd faciunt de ordine ad minimum.
 et 2° vides in quod locis. s. ubi. aferat minimum subiacere
 legibus humanis, quod ad hoc, quod est, ipse est verum minimum
 vel non. et tunc videri, si deo placet, utrum testimo. s. ubi.
 contrarios, cum tunc et a sepe tunc sit contra illos.

Et demum si ades est res naturalis, ut isti volunt, velut homo
 aut res alia naturalis, resultans ex mutuo consensu contractuum,
 itaque illa sit causa necessaria et essentialis, aut sit definitio minimum,
 ergo, ut nullo modo potest fieri esse animal rationale aliquid, et non hominem
 aut alias inesse corpori, et non proprie hominem, cum nequeat di-
 finitio separari a definito, nec e contra, ergo nec potest fieri

ullo m^o. nec per p^oam aliquam personas legitimas, et nullo
modo impeditas mutuo et libero consensu, clandestinè tñ
contrahere, quin p^oat m^oim^o, aut dicant qualiter hoc po-
terit impediri, vel à deo, stante illo mutuo et libero consensu?
Vident nam nihil aliud exigitur p^oat, si deus notat, cuius
v^ota^o requirit, ita dicim^o, q^o ecc^o. v^ota^o in suis membris
requirit, sicut et in alijs c^otractib^o v^ota^o reipub. et in
toto nati, vel homine, ipsius v^ota^o, ut manus operetur. et
hanc potestatem dedit de^o ipsi ecc^o. q^o necesse est, ut eui-
tent^o innumera mala. et sicut circa collatione^o beneficior^o
ecc^o. laboramus, ut sic fiat, q^o nulle cent lites, quid in
vicinis m^oim^o q^orum possunt, sic providebim^o, ut lites minu-
mere evitent^o? que ex m^oim^oij^o clandestinis, et filior^o
inuitis parentibus, innumere oriunt^o, ultra alia mala!
quod dum facimus tan in dirimendis aut impediendis litibus
in beneficijs conferendis, q^o in c^ois m^oim^oialibus, utifit, si dan-
destina annullent^o, minus suspecti sumus de intuitu ad lucum,
qd sequit^o ex lib^o et expens^o impositis clandestinè c^otra son-
tibus, q^o si ea notimus irrita reddere et lites impedire, immo
ob id non difficile iudicabunt multi, ubi iam nonnulli iudi-
catis, oculum nos hère ad lucum. quare et in dubijs in
hanc partem deberemus inclinare, que tutiores nos reddat
ab homin^o iudicijs, et sinistra intentione.
Sed et adversarij, qui hoc fieri, contra verbum dei esse, afferbant,
ut c^osequenter loquerent^o, verbum et dei c^otra nos afferbant.
sed qd prestitisset eis nò afferre. dicebant. n. Malach. 2. c.
haberi. Sic, non respiciam ultra ad sacrifici^o nec accipiam
placabile

„ placabile quid de manu via et dixisti, quam ob causam?
 „ qd' dñs testificatus est inter te et uxore[m] pubertatis tue, qua[m]
 „ tu despexisti, et ego particeps tua et uxor fedoris tui. Et
 ex hoc loco sic formabant arg^m. dñs arguit eos, qui uxores
 despiciant, aut dimittant, et alia[m] ducebant per hoc, qd'
 dñs sit testificatus inter vium et uxore[m], nō dicit, qd' testes
 fuerunt alij in minimo: contrahendo, sed qd' ipse testis fuit
 et testificatus, ~~et~~ ergo nulli alij testes sunt necessarij,
 Demde, inquit, probabile est inter eos ses, quos dñs ar-
 guit illo loco, nonnullos cotraxisse clandestinē absq[ue] testib[us],
 cum tñ de oib[us] afferat se testificatum ēē inter vium et
 uxore[m], ergo inferunt, nequid ecc^a iurata reddere minimo
 clandestina, ecce verbum dei expressum -

certe isti homines reddunt se ipsos mirabiles, potius dixerim
 ridiculos in hoc potissimum arg^{to}. Sensus germanus illius
 loci est, ut est videre in omnibus expositioribus, deus constituit
 minimum, est qd' auctor coniugij, arguē qd' demandavit coniugij
 fidem, dum dixit, propter hoc relinquet homo patrem et matrem
 et adheret uxori suae et erunt duo in carne una, Ideo
 particeps dicitur et uxor coniunctionis et fedoris, et hoc est
 deum testificati inter vium et uxore[m], instituisse minimo, for-
 maffe uxore[m] de costa viri, explanasse strictissimē illud fedus
 conjugale, ob quod sit relinquendus p[ater], sit et relinquenda
 m[at]er, ob que[m] erat magnum crimē et sacrilegium dimittere
 uxores et accipere alias, in quo, qd' illi peccabant, in
 magno, inq[ui]s, illo pecc^o, testat' dñs, se nō respecturū ultra
 ad eor[um] sacrificij nec quid placabile de manu eor[um] esse

acceptum, quippe, qm̄ nō acceptata persona, nec munera
acceptant, respexit. n. dñs ad Abel et ad munera eius,
ad Cain aut, et ad munera eius nō respexit. Ex hoc aut
vero et germano sensu nihil mirum sequi q̄ ecc̄a non posse
iurata reddere clandestina n̄m̄a, ita. n. et equè dñs
testificatus fuit in omnibus n̄m̄onijis, que iam sunt et
p̄hibita et iurata facta per ecc̄a. ob alia oia impedimenta,
erant. n. vera et rata p̄m̄ q̄ ab ecc̄a eem̄ iurata facta,
quare deus testificabat' illis, et inter viros sic cōtrahe-
tes et uxores, et tñ' ecc̄a dein postea iurata fecit. quid
scrupi manet in hac solutione?

Diuinarit, deinde, isti, dum deum̄ inter eos, quos per Malachi:
dñs arguit, probabile eē nō nullos cōtraxisse clandestinè,
quorū n̄m̄onij' eēt deus testificatus fuit. Hec imprimis est
mera diuinitas, et tñ' sic isti probant verbo dei. Deinde
demonus illis gratis oia infraisse, quid inde sequit' ? n̄m̄o
clandestina tunc erant rata, et facta, ergo ecc̄a non pot' illa
iurata reddere, per quem locum tener arg' ? cui instat' in
omnibus alijs impedimētis diuinitatib' p̄positis ab ecc̄a.

Sed et si velimus nos multo probabilius diuinare, nunquid
non est verisimilius non nullos ex illis multis, quos dñs
redarguit per Malachiam, cōtraxisse in 3.º 4.º 5.º 6.º uel 7.º gra-
dibus cōsanguinitatis uel affinitat', aut ex n̄m̄ alijs impedimētis,
que ecc̄a postea constituit s̄ p̄p̄ honestatis iuriticis uel
crimini ? certe est, et multo probabilius et verisimilius, q̄
q̄ sine testib' contraxerunt. dñs aut in omnibus illis n̄m̄
monijis testificatus fuit inter viros et uxores, et tñ' nō obstat

illa

illa testificatione ecc^a. isthuc m^o ubi s^ut illa imp^ota
irrita reddi.

Alia ridicula magis, si t^u est p^ot, ex sacris l^{it}is adduxer^ut
ut illud Pauli ad heb. honorabile c^onubium, et thorus im-
maculatus in omnib^{us}. Unde est sic aq^u formabant, in o^mnib^{us}
ergo est in clandestine contrahentib^{us}. quid est stultus?
ergo nec pecc^m est clandestine contrahere, quare n^o imma-
culatum nec honorabile. et esto est, est sine pecc^o auferet^{ur}
Unde valet ergo ecc^a n^o p^ot illa annullare? et dem^u appli-
ca o^mnia eor^u aq^u ad reliqua imp^ota que ecc^a constituit,
in quibus ante p^ohibet^{ur} et annullatio est facta per ecc^a?
honorabile erat c^onubium et immaculatus thorus, et t^u ecc^a
irrita iam et nulla fecit.

sic est aliter impugnant hanc veritatem, semper, inquit,
q^{uod} ecc^a p^ohibuit, irritum et nullum fecit, si p^otuit, quare n^o.
q^{uod} p^ohibet, permittit, si p^ot o^mnino impedire? Imo dum aliquid
p^ohibet, facit quicquid p^ot, ut n^o fiat, quare n^o faciet,
si p^ot? eum ergo clandestina m^o effusis familiar^u m^o.
his parentib^{us} semper p^ohibuerit, et nunq^{uam} ea irrita et
nulla fecerit, aq^u est q^{uod} non p^ot. et ita, inquit, sunt
duo g^ona impedimentor^u, quaedam t^u p^ohibent, alia ne-
dum p^ohibent, sed et dirimunt, et nec illa p^ohibent p^ohibere
dirimere, sed alia t^u est g^ona, ita q^{uod} nec ecc^a p^offer facere ali-
q^{uod} eor^u imp^ota, que t^u p^ohibent, ut dirimat, et sic differ^ut
n^o illa duo g^ona, ut quaedam t^u possint p^ohibere sui n^o, alia
est dirimere.

Huc aq^u superius satis responsu^m est, et probatum, q^{uod} in
o^mnⁱ lege n^o, divina, et humana reperunt^{ur} prohibitiones

tm. 1. que no reddant irritos et nullos adus cōtra ipsos
factos, orales prohibitiones, que irritos reddunt ipsos adus,
ex. reperiis superius et sūt plura alia velut si indigno aut
notabiliter minus digno det' bñefm et auferat' à digno aut
digniore, aut si simoniace detur, factum quidem tenet, et
tm prohibitum est iure nāy et diuino. et si vni Papa et des
plures ecc' cathedrales seu parrochiales, quibus sit anexa
cura aīay, longissimo intervallo distantes, aut si alias
dispēset in humanis legibus grauibz absq' ulla causa,
in his omnibz factum quidem tenet, sed nedum est pro-
hibitum, sed et possit ecc' facere decretum irritay. si
quis et post sponsalia de futuro iurāto firmata alibi con-
trahat de presenti nūmo tenet, estō iure nāli et diui-
no est prohibitum. sicut et post votum simplex, aut
iurāto de nō contrahēdo, cōtrahat, nūmo tenet, tm
iure nāli erat illi prohibitum, quo tenebat' et votum et iurā-
mentum adimplere. et tm ecc' hic et possit irritare pro cā,
set si quis indig' absoluat ab excoicatione, censura, vel
irregularitate, eum, nūq' qui non vult parere mandatis
ecc' absolutio vel dispensatio tenet, contra prohibitionē
ecc', quā tm ecc' possit irritare. 1. facere, ut nulla est
Glosa et in. c. cum ex eo de penijs et remissionibz, dicit
q' si ep' in dedicatione ecc' conferat ultra annū indul-
gentij, et in alijs casibz ultra. 40. dies, estō peccat, q'
phibitū est illis ultra dictum t'p' uel dies conferre, tamē
factum tenet, si attente conferre, et tm Papa possit irritā
reddere

reddere talem cōcessionē, ut hēt s. Tho. q. d. 20. / fal,
 sum ergo est oīo de quacūq; lege, q̄ dicere q̄ oīa, q̄e pro,
 hibet, irritat si p̄t, imo eēt infuauissimū regimē et cōtra
 suauē dispositionē, deus multa prohibet, q̄e permittit,
 et oīa, q̄e prohibet, p̄ssēt irritatē reddere et nulla
 res pub. p̄ssēt impedire oīa luxuraria, et fornicationes mul,
 tas, ecc̄a ē, et tñ permittit. imo (ut superius dictum est)
 aut semper, aut sepe et frequenter ecc̄a seu res pub. quic
 prohibet aliqua, q̄ irritatē reddat, q̄e tñ postea, dum
 non prodest prohibitio, irritat et annullat, ut inter alia
 et oībus alijs contractis, et ludis prohibendis fecit.
 Pruis ē ecc̄a prohibuit fidelib; cōtractare cū infidelibus,
 q̄ irritat illa mōmō. et pruis cum iudeis, q̄ cū gen,
 tilib; . / et quis dubitat quin ecc̄a impedim̄ta constitu,
 ta ab ea, q̄e diuimūt, p̄t statuere ut nō diuimant, sed
 tñ prohibeant, uel ē q̄ non prohibeant, ergo simile de
 aliquo uel aliquibus imp̄t, q̄e nunc tñ prohibent, p̄t
 ēt pro cā statuere, ut diuimant, ut si innumeri homines
 uxores occiderēt, et alias ducerēt, aut uxores ipsos viros,
 et alias nuberēt, et citra dationē fidei et adultē^m p̄ssēt
 ecc̄a uxoricidium facere impedim̄ta diuimers. et quis dubi,
 taret hoc? si prohibitionses alijs et pens quacūq; non
 prodesse, aut uxoricidia uel uiricidia non p̄ssēt pro,
 bari? qd̄ sepi^m accidit, certe stultum eēt negare hoc.
 imo erroneum. falsiss^m ergo est in uniuersū aserere, q̄
 quacūq; ecc̄a prohibet aut lex humana, diuina uel nāg,
 si p̄t irritate, facto ip̄o irritat, imo opp^m veriss^m (imp̄tuit)

Nec valet quod sepe dicunt, perpenas s. graves et prohibitiones
posse mederi his malis, que ex eiusmodi criminibus sequuntur,
max^e cum aux^o barchin^{is} secularis, ut s. principes seculares sub
grauissimis penis illa prohibeant, superius. n. et modo visum
est hoc non sufficere, sed et est arg^o contra hanc solutionem
quare ecc^a in alijs impedim^{to} constituendis et dum constitueret
illa, non ulla fuit potestas illo modo, quod illa irrita redderet,
eodem. n. arg^o posset tunc concludi, non debere ecc^a consti-
tuere et super addere nati iuri seu diuino impedim^{to} consan-
guinitatis, affinitatis et alia, que minimo contrahendum dirimerent
sed statuere leges prohibentes tam sub graui^{ss}is penis, et pe-
nere aux^o barchin^{is} secularis, ut s. prohiberet sub pena ei-
mortis aut perpetui exilij, aut confiscationis eius bonorum
et sic minimo illa euitarentur in illis gradibus et impedim^{to}
non, inq^{ue}, dubium est, quin maiori seu pari arg^o et ratione
posset tunc concludi ecc^a non debere et non posse illa minimo
irrita reddere, uti nec ista clandestina et filioy familia,
sed t^u voluit ecc^a ut misericors et dei in hoc est imitatrix
tollere pecc^a et mala, et non tollere hoies seu occidere -
nunquam non suauius est irrita reddere eiusmodi criminia,
utifecit in gradibus consanguinitatis et affinitatis et alijs impedim^{to}
quod transgressores aux^o barchin^{is} secularis, aut occidere, aut
in perpetuum exilium mittere, aut eos bonis omnibus priuare?
certe hoc et suauius et sapientius est. hoc. n. modo et tollit
pecc^a et non hoies, illo aut alio e contra hoies tollerent, et
pecc^a manerent, max^e quod in his criminibus, que absq^{ue} ullis
testibus contrahuntur, et ex quibus grauiora atq^{ue} pericula
sequuntur

sequuntur, pene illis executioni mandari non possent. Lex
ergo vis, et sepius et max^e humana agit, ut nã. à miris
ad manus progrediens, ut prius prohibeat, demũ, cum hoc
non sufficeret, irritet abusus et annullat.

Sed et ecc^a impunitis Græca hodie et ita agit (uti à multis
audiuimus) ut sacri ordines prohibeat quidem min^o am,
trahenda, sed non divinant contraria. et tñ quis dubitet
statui posse, ut et divinant. ecce ergo prohibitionē tñ,
citra annullationē, et iri tationē, ubi tñ utraq; fieri pot.
est, nĩq; nos apud Græcos, ut diaconi et presbyteri (nam
subdiaconatum) ut inferitur) ipsi non hēm pro ordine sacro
requant, lege prohibente, ecc^a s. vel cano^a) contrahere, et
tñ sic contrahant min^o sum valida, et suspendunt offi^o
et executione illius. et hoc certius est in diaconis ita fieri.
q; in presbyteris. sed tñ et ex diaconis ipsis sumitur arg^m.
fore apud eos prohibitionē, citra iri tationē, ubi possibilij
et est iri tatio. et evidentius est de hypodiachonij,
quibus et apud ipsos prohibitum est lege ne contrahant, et
tñ si attentent contrahere, ratum est min^o net dubium
est, quin possit et statui lex, que irritet, cum eam ha.
beamus in ecc^a latina, et sit ad facer esto ab illis non
potat habeat, requir. n. idem ordo aliubi esse sacer
et sacra^m et alibi non, quod. n. aliubi substantia, nulli
bi accidens, inquit Arist.

quod si dicat Græcam ecc^a in hoc, sicut et malis errare
in quibus à latina debet, atq; ideo, non inde sumi, qd
sufficiat arg^m. debuisse. n. ecc^a Græca ordinē sacrum

Statuere impedi^m diuini, cum fecit illud, prohibens tm^m,
si quidem preerat. hoc et non sufficit, nec soluit, quare n.
non potuit prius prohibere tm^m, et deinde annullare? aut quomodo
probabit in hoc evasit?

Verum his dimissis, in ecc^a et Latina hoc idem ostendemus
multo prius et magno tempore prohibuisse hypodiachonis et diacono-
nis et forte et presbiteris et epis ne contraicerent, quod eorum
minimo annullaret et diuineret, itaque sacer ordo prius
fuit in ecc^a et Latina impedi^m prohibens tm^m, quod et diuini.
et quia hic tangit et dubium aliud, an scilicet ordo sacer iure diuini
impediatur et diuini minimo contraicendum (quod nonnulli eo-
rum oem veritatem deo sacro ordine et hypodiachonatu asse-
rebant, dicentes iure diuino prohibitos esse eximere in sacris con-
trahere lege diuina, in quibus iurante, redum prohibente) tracta-
rimus hoc serio, et utrumque simul ostendemus scilicet et non esse
hoc verum, maxime de diaconis et hypodiachonis, sed et de pres-
biteris, et quod sacer ordo in ecc^a Latina prius fuerit impedi^m
prohibens tm^m, quod diuini.

Et quidem quod non sit iure diuino prohibitum eximere in sacris
et presbiteris contraicere, cuius sententia est omnium fere doctorum et S.
tho. et aliorum, dempto uno vel duobus inferioris nominis. nec velle
posse dubitari, cum ecc^a dispensavit et cum presbitero, cum
inferioribus aut diaconis aut subdiaconis sepe. quare
illud probemus, quod ecc^a prius prohibuit eximere in sacris contra-
icere, quod eorum iurata fecerit minimo.

Et inquirimus huius exempli. Arelaten. iij. 23. d. preterea placuit
ut deinceps non ordinentur diacones coniugati, nisi qui prius
conversionis christi confessi fuerint castitate. Vbi Gratianus
huius

onci: Venetio . c. xi. h^o
 dicitur; diaconum atq;
 subdiaconum uel deinceps
 uel deinceps dicendi uxores h^o
 uel deinceps, et aliam
 uxorem cupere
 non potest. h^o
 non ita erat positi
 uel deinceps

dicit. verum illa priore auctoritate diaconibus uel permitti
 coniugium, cum ad sacerdotium t^o coniugati prohibent^r
 assumi. h^o ille. ecce q^o diaconi iam cotrahebant.

In concilio Ancirano seu Anchiniano . c. 9. et . 10. eadem d.
 23. sic habet, diaconi quicumq; cum ordinant^r, si in ipsa
 ordinatione predestati sunt, decet se uelle se h^ore uxores
 nec posse se continere, h^osi postea ad nuptias peruenierint,
 maneat in ministerio, propterea q^o h^ois eps^o licentia dederit.
 quicumq; sane tacuerint, et suscepim manus imp^orem,
 offesi cotinentiam, si postea ad nuptias peruenierint, a mi-
 nisterio cessare debebunt. h^o ibi. liquet ergo diaconos
 tunc cotrahere et matrimonia tenere.

concil. Toletan. i. c. 1. et in decreto Isidorus. lib. 3. sic habet.
 Illius ut diacones si uel integri uel casti sint, et conti-
 nentis uite, et si uxores habeant, in ministerio constituant^r,
 ita t^o, ut si qui et ante interdictionem, q^o per priores (alias
 susitaros) ante nos eps^o constitutum est, incontinenter cum
 uxore uixerint, presbiterij honore no^o cumulent^r —
 si quis uero ex presbiteris ante interdictionem filios suos sus-
 ceperit, de presbiterio ad ep^oatum no^o admittat^r. h^o ibi.
 ubi et constat, diaconos tunc q^oq; cotrahere et uera esse
 minime.

In eodem . c. 4. sic h^o. subdiaconus aut^r defuncta uxore, si
 uxore aliam duxerit, ab officio in quo ordinatus fuerat, re-
 moueat^r, et habeat^r inter hostianos uel lectores q^o ecce
 q^o et minime subdiaconi tenebat.

In synodo Romana . c. 3. h^o. nullum aut^r subdiaconoz
 ad nuptias transire precipimus, ne aliquam preuaricatione pre-
 sumpserit, alias. ne aliquam preuaricatione sumpserit.
 constat et ex his uerbis, q^o si transierit ad nuptias, tenebat^r

tenebant nuptijs.

Leo Papa in epla. 82. que est ad Anastasium Thesalonican. c. 9.
sic habet. ad exhibendam tñ perfectę continentię puritatem,
nec subdiaconibus quidem carnale conubium cōcedit, ut
et qui hēnt, sint tanq̃ nō hēntes, et qui non hēnt, permancāt
singulares, q̃ si in hoc ordine, qui 4us à capite est, dignus
est custodiri, q̃to magis in 2° vel 3° suandum est Ep.
Ibi et ex verbis cōcedimus, et dignum est. Sequit non ita
tunc ēē prohibitionem subdiaconibus, ut ēēt iuratum.

In epla. 1. Syriacę Papę ad Himerium Tarrachonen. c. xj.
d. 84. sic habet. quisquis sacre clericius aut viduam, aut cer-
te 2as cōiugē duxerit, si ecclē dignit̃ privilegio mox demu-
det, laica sibi tñ cōione cōcessa, quā ita demū poterit po-
sistere, si nihil postea propter quod hanc perdat, admittat.
hec ibi. tenebant ergo cōiugia illorū estō suspendērent, aut
privarent ministerio.

Concil. Garguensi. c. 9. d. 28. sic habet. Si quis dixerit pres-
biterū cōiugatum, tanq̃ occasione nuptiarū, q̃ offerre nō debeat,
et ab eius oblatione ideo se abstinēt, Anathema sit. -
Hinc constat simul ēē in cōiugio et ministracōe altari tunc
tempis presbiteros.

Concil. Neocesariense. c. 1. d. 28. et in decreto iborū lib. 3.
sic habet. presbiter si uxore duxerit, ab ordine illum depo-
ni debere. q̃ si fornicatus fuerit, vel adultē cōmiserit, extra
ecclē abijci et ad penas inter laicos redigi op̃s. hec ibi.
et tñ nō separat ab uxore, arg. ergo est, q̃ minimō tenebat

In concilio. Turonen. 1° c. 2. sic habet. et licet à Patribus nris ē
comisa auctoritate id fuerit constitutum, ut quicumq̃ sacerdos
vel levita feliorū q̃ creationi operā dare fuisset cōvictus à

cōione

coione dñica abstineret, nos tñ huic distictioni mo-
deratione adhibentes, et iusta constitutione molientes
id decreuimus, ut sacerdos uel leuita coniugali con-
cupiscentis inhorens, uel a filiis & creatione nò desistens,
ad altiorē gradum nò conscendat, neq; sacrificia
deo offerre, uel plebi ministrare presumant. hęc ibi.
ex quibus idem hñ qd ex precedentibus.

In conc. auresianen. 2. c. 8. sic dicit. si quis diaconus
in captiuitate redactus, uxori fuerit copulatus, reuersus, ab
officio oño ministerio remouendq; cui sufficere debet pro aduq;
sui leuitate impleta pena pro satisfactione coio. hęc ibi.
et tñ nò separat ab uxore. erat gº valedum mñms^m.

Martinus Papa. et hñ. d. 27. sic. diaconus qui elegit si con-
testatus fuerit pro accipiendō mñms^m. et dicent se incastitate
non posse manere, hñc nò cadet, q; si in ordinatione tacuerit,
et ordinatus fuerit, et postea mñms^m desiderauerit, sit alie-
nus à ministerio, et racet à clero. vbi Gratianus. hac auge-
dat. intelligi, q; illi, qui uxores hñnt uel accipere volunt, nec
diacones nec sacerdotes fieri pñt, nisi continentiam profi-
teant, si uerò diaconus à ministerio cessare voluerit, con-
tracto mñms^m. licite pñt ubi, nam et si in ordinatione sua
castitates votum obtulerit, tñ tanta est vis in sacra^{to}. con-
iugij, q; neq; ex violatione voti pñt dissolui ipm coniugium.
vnde Aug. in lib. de bono coniugali ad Julianū. quidam nu-
beres post votum a se aut adulteros esse, ego aut dico vobis q;
grauiter peccant, qui tales diui dicunt. ecce sententia Gratia-
nus diaconū uerē contrahere, sicut Aug. de eo, qui uouit, et
postea contrahit. et ita q; professio uel votum in diaconatu
habebat vim simplicis uoti, quare erat prohibitio citra uita-
tionē.

In concilio Auzerren. c. 3. dicitur, In concilio namque Neocesariensi
scriptum est, presbiter, si uxore acceperit, ab ordine deponatur
si uero fornicatus fuerit aut adulterium perpetraverit, amplius
pelli debet et ad penam redigi, hinc ibi. ubi manus peccati dicitur
esse et tanquam manus punitur fornicatio uel adulterium presbiteri, quod
accipere uxorem, quod non est, nisi maximum est ratum et uerum.
ego tunc presbiteris erat prohibitum, non tamen irritum.
et multa sunt euiusmodi, quae idem tenent, et hoc erat prohibitum,
ne simul vacarent coniugio et sacri aditus officio. et si hoc
iam diaconi promittebant, aut presbiteri cum consensu uxor
promovebant, et si contra tentabant contrahere, suspendebantur
officij ministerio, itaque erat prohibitio et non annullatio matrimonij.
Idem tenet d. 28. c. de synagoga. et d. 31. c. aliter, et c.
quoniam in Romani.
et in concilio castaginen. 2. et hinc d. 89. c. cum in posterito, et c.
cum de quosdam, ubi de episcopis presbiteris et diaconibus tamen statutum
ut continentia sint, et ab uxoribus continent, nulla mentione
facta de hypodiachonis. quare de illis euidenter inde constat
fuisse tunc continentiam maximum. Idem tenet d. 31. c. antetresimio
et c. nicena de dicto illo Paruty confessoris, qui successu concilio
ne prohiberentur episcopi presbiteri, diaconi et subdiaconi cum
coniugibus, quos ante consecrationem duxerant cohabitare, hono-
rabiles confessus nuptias, et castitatem dicens esse eum propria
coniuge concubitum, et hoc idem Synodus laudauit, et
nihil ex hac parte sanciuit, sed in uisum cuiusque uoluntate non
necessitate permittit. et c. quoniam in Romani. eadem d. idem tenet
non in perpetuum. sed tunc oblationis a complexu uxor
abstinere obligati. ex quibus omnibus sequi uaria fuisse haec de
re diuersis quincunq; et tribus legem, et semper prius fuisse
prohibitio

prohibitiones, quae annulationes seu irritationes minime,
 et quae sacer ordo fuit prius prohibens impediunt quae diuini iuris,
 ac perinde, non semper quae ecclesia prohibet aliquid, statim
 irritum facit, et annullat, et in his quae potest annullare
 et irritum facere, et quae postea annullauit.

Seguuntur ex dictis, non esse iure diuino prohibitum existeri in
 sacris contubernis, et presbiteris, quod si non nulli, ut Thomae
 Vvalden. Joa. maioris q. d. 24. q. 2. oppositae sententiae viri
 de presbiteris, et parisiensis Academia censuit, Rajam autem
 non posse dispensare cum presbitero, ut uxorem ducat, aut
 non nisi pro magna et graui causa. aut sunt intelligendi
 dicere id esse valde conforme iuri naturali et diuino, quod si non simul
 coniugio vacent, et presbiteratus ministerio. hoc enim duorum
 exercitia simul repugnare videntur. non tamen ordo et matrimonij
 vinculum ex naturali aut diuino iure, siue precedat matrimonium
 et sequatur ordo, siue e contra. itaque lege diuina vel naturali non
 est prohibitum taliter quod sit irritum, presbiterum contubernis
 nec coniugatum fieri presbiterum, Immo et passim fit, ut con-
 iugatus ex consensu uxoris, quae non est suspecta de incontinentia
 fiat presbiter, quod aut presbiter ducat uxorem, si uelit à ministro,
 non cessare licet non sepe fiat, quod tamen factum est, et dispen-
 sum per ecclesiam. quod si hoc non satis est, absque periculo pri-
 uerari dicti doctores, quoniam coarctata semina est aliorum eius, et
 numero et auctoritate presbiterium.

Differt et alias forte concordari utroqueque semine per distinctionem
 iuris diuini, quae et promulgetur alijs seruire potest, in quibus
 diuersi doctores contradicere videntur, dum alij vocant ius diuinum
 id, quod alij humanum tamen seu ecclesiasticum, aut canonicum
 vocant. quod, ut videamus oppositae intelligere, inde ius aliud

dei nãg, diuinũ uel humanũ .s. ab auctore illius, nã ipsa aut
deo seu homine, et sic ecclesiasticũ ius, qđ uel potestã ecc.
uel magistratus ecclesiasticus est auctor illius, sicut civilis
aut potestã, qđ magistratus aut civilis potestã. canonicum
tũ ius dicitũ à canone, et qđ canon idem est qđ regula
sic dicitũ ius canonicum. i. regulare, qđ canonicũ seu regu-
lis contentum, et licet regula siue canon uerẽ dicitũ que-
cumq; lex (quare et ius civile potest dici hoc m^o canonicum
seu regulare) ex usu tũ seu acõmodatione noĩs iam ius
canonicum dicitũ, ut opponitũ civili iuri, et solet capi qđq;
necum pro iure humano, ecc.^o .s. uerum et qđ iure diuino, si-
cut et libri canonici uocantũ libri sacre scrip^t uel tota ipsa
sacra scrip^t, decreta et concilioꝝ Pontificum existũt, sunt
et qđ dicitũ libri canonici, sicut dicuntũ ius cano^{ic} quare utiq;
ius et diuinũ positiuũ, ut opponitũ nãtũ, et ecc.^o uocatur ca-
nonicum, qđ continetũ in canone sacrarũ scripturarũ, uel decre-
toꝝ seu decretalium.

Est et ius diuinũ duplex, nãtũ .s. siue nãg, et positiuũ, qđ uocatũ
ut condistingatũ nãtũ, cum .n. si deus auctor nãg est ius, et
et ius nãg. oẽrgo ius nãg diuinum est, sed positiuũ ius
diuinũ uocatũ, qđ est superadditum ipi nãg, aut supra ipsã
nãtũ, ut est preceptũ de bag^{no} et alijs sacis, et oẽ illud, qđ
non hẽt ortum ex ipsa nã, aut ex lumine nãtũ.

Sciendum, fõ, est, qđ diuinũ ius dicitũ, ut, inq; opponitũ nãtũ, uel
qđ est à deo in me^l auctore, aut qđ ab eo mediante homine
aut et illud, qđ est ab homine perceptã collatã à deo,
aut per inspirationẽ et euentionẽ inspiratã à deo ipso,
seu instigatã sp^s s^u. quomodo et ius humanũ seu ecclesiasticũ
qđq; dicitũ ius diuinum siue dei ordinã. et institutio

et

ex his autem equivoocationibus, quae scilicet non ad illas attenduntur, omnium dubia et quae et reperiuntur contrariae sententiae, aut quae tales sunt in libris doctorum, quae tamen nominum horum distinctio, et varia significatione non difficile potest concordari.

Pro maiori autem horum explanatione notandum, quod sicut deus est author omnium rerum, ita est et author iuris naturae suae naturae, et divini et canonici, atque humani, alio tamen, et alio modo. Hec autem deus triplicem modum operandi, quosdam n. creaturas fecit, creaturasque ita percipit in se, ut neque eas fecit, ut per aliam causam mediam, neque cum alijs, sed omnino sine illis, iuxta id Augustini, qui fecit te sine te, quomodo creavit Angelos, Elementa, et hominum animas, creat, alia vero operatur deus, aut peccata, et creaturas, aut non sine illis, iuxta id Augustini, non iustificabit te sine te, hoc autem contingit beneficia, quibus elevando creaturas ipsas sine casibus, per virtutem naturam super infusa ad actiones aliquas supernaturales seu miraculosas, in quibus creat ipse non praesent, et ut instrumenta per virtutes illis in creatione inditam, nisi novo modo elevarentur, et assumerentur a deo per novam virtutem, tunc illis collatam, dum, ut instrumenta concurrunt ad dictas actiones, sicut per illos, aut cum illis deus operatur, et tamen factus motus effectus, qui creaturam naturam excedunt, specialiori modo dicitur esse dei, ut sicut dicitur deus non cohibebat tres pueros et alios matris, verum et temperabat, seu refrigerium adferebat, et dum sol stetit, et homines operabantur miracula, et sa, creaturam gratiam, dona spiritus sancti, et demum omnes effectus miraculosi, qui fiunt per casus, et aut non sine illis, hoc est modo sunt dei, et fiunt ab eo facti. Alio et tertio modo operatur deus, per casus, iuxta virtutem illis in dicitur in creatione, et factus,

modi sunt omnes actiones nrae secundae, ut generationes et
alii motus, et horum effectus seu termini, qui oes proprius, et
communis dicuntur effectus creaturarum seu 2ae causae, qd
secundi gnis effectus. et no adeo proprie seu stulte dicuntur
opera dei, sicuti ea que sunt primi et secundi gnis, esto
deus sit omnium author.

Philos. in libro
de Decalogo
ait leges has p
tin. Deu ipi pro
dixit uocis sue o
vaculo absqz ullig
int pres missis
vie. p mose
propheta. que
ex oibz optimis
by magis idoneu
enunat. Dis his sa
cris pceptis cele
stis. que qz
ore suo cum et
leges sut et capi
ta legu p mulari
u. quas aute va
tes p mulari. d
ns ad illa refe
ruit. 4.

Simili modo de iuribus seu legibus dicere possumus, cum sint
et creature quedam et dei effectus, qd si aliqua iura seu
leges sunt diuine, et a deo immo. 1. non per homines
neqz angelos, neqz cum illis, sed a solo deo, et huius gnis
sunt leges et principia nra, que speculabilia sunt prae
a quo. n. est na ipsa, est et inclina nra, et qd ipi est im
pressum, talia sunt qd principia, et precepta decalogi,
quae sunt in qd dei et a deo, esto dicantur iura nra, qd ipsi
nra sunt instruita, uelut ius gentium dicitur, qd omnibus gen
tibus coeter est inditum. huius gnis et eent, si que deo
immo. et per se ipsum reuelaret, seu reuelaret p pms et
stis hominibus, et angelis, per immo. (in qd) inspiratione,
non per homines pphas seu angelos, nec per signa exteriora
sed ita ut deus se solo imprimat menti angelice uel humane
et hae iura seu leges correspondent illis dei creaturis, quos
ipse solus, no per oia media aut cum illis creauit.

2o aut modo sunt leges seu iura aliqua dei, que ipse per
angelos pphas, seu stis alios uis dedit et promulgauit, sic
q uerit illis, uelut pcomibus, no ut authoribus ad dand
uelut qd angelis, aut ppha, Moses, seu Aply loquuntur in
personae dei et ut nuntij et pcomes dei, uelut qd dicuntur
dicit dñs, et Paulus dñs dicit nomen. oia. n. hae uere et
immo. sunt uerba et leges dei, et sic iura diuina, func

non quod revelantur seu manifestantur, inspirantur ipsi prophetae
 angelique seu Prophetae, sed quae huius generis sunt, correspondet
 actionibus dei miraculosis, quae erant in generis, quae autem
 sunt eiusmodi, ex verbis scripturae et modo loquendi contra
 innotescunt.

Terlij autem generis sunt Leges seu iura, quae ueritatem et proprie dantur
 ab hominibus, et dicuntur iura hominum et leges, sicut ecc.
 sunt iura civilia, et tamen per se non sunt, quam
 habent ab ipso deo, et dum ab eo constituuntur Legislatores
 prophetae, Prophetae, seu Reges, et haec legum seu iura ueritatem, sed
 homines non tamen sunt praecones, sicut tamen dei, sed auctores
 et legis latores sub deo. Cuiusmodi Leges, quae Moyses, prophetas
 seu Prophetas nomine suo loquuntur, uelut dum Paulus dicit,
 Ego dico, non dominus. amos. x. Moyses, prophetas et Prophetas quique
 aliqua loquuntur, et dicuntur suo nomine ueritatem, quae nomine
 dei et ut nuntij dei sermones dicuntur, et sic est in ue.
 mie in Paulo, et alij scripturae. noui et ueteris. Statuta
 et precepta prophetica seu Prophetica, iura quae sunt diuina
 proprie et scripturae, licet talia quique uocentur, quae continentur
 in diuinis scripturae, tamen in illis potest ecclesiae dispensare, et tunc
 variantur - qualia erant, quae Prophetas. acto. 15. Statuerunt
 de suffocato, immolatis et sanguine. et multa alia sunt,
 licet, quae reperiri est in sacra scripturae, et ostendit hanc ueritatem
 loquendo diuina potest dici, illa tamen potius, quae ecclesiae aut
 canonicae dicitur, quae civilia et politica. Leges uel dei iura aut ordi.
 nationes dicitur, et sequitur, quae magis accedunt ad legem
 supernam, et immediatius est dirigunt in fine superna
 quae iura civilia, et amplius sunt spiritualia, et mirus natura

sem. n. se ecc^{la} seu cano^{ca} iura ad legem dei sup^{er}natem, ut iura
lia ad legem n^{at}uralem, ut. n. legi n^{at}uralem suum, ministrant, et
subalternant, ita cano^{ca} seu ecc^{la} iura dei legi et fini sup^{er}natem
ministrant, suum et subalternant. hinc est, ut hoc sepe à
sacerdotibus divina mandata et dei ordinationes dicant, et
quod hoc non sunt paria seu æquæ, imo quædam graviora et
sanctiora ex magis conditione, et arduitate alijs, ideo idcirco
communis ac rep^{er}itur divina vel divini iuris aut dei ordina-
tionis d^{ic}ta. huiusmodi sunt mandata de celibatu, et non
contrahendo m^{at}rim^onia. max^{ime} ep^{iscop}is et presbiteris, et eius decima
quoad p^{en}am, ieiunium q^uarta et alia.

sic ergo respondet q^uod ad o^mnia, que adducunt, ut p^{ro}sent iuris
divini esse celibatum presbiteris et ex^{co}municantibus in sacris, sive
aut p^{ro}sent sunt sac^{er}dotum, vel Pontificum aut concilio^{rum} decreta, et
ut dictum est, in multis alijs dubijs et materijs proderit
hec distinctio et consideratio, per quam intelligi idem ius et
p^{ro}ceptum posse dici et vocari divinum et humanum vere iux^{ta} va-
rias novis significationes.